

Samlingen av frimerkene fra

DET FRANSKE SAMVELDE

er en av de mest instruktive og interessante.

På «jakten» etter frimerkene fra det franske Samvelde lærer De bedre å kjenne de områder det består av og det kulturelle arbeid som Frankrike utfører. De foretar en reise verden over, samtidig som De er opptatt med Deres hyggeligste beskjeftigelse — *filatelien*.

Men De må heller ikke se bort fra at samtidig som De på denne måten får en hel del kunnskaper, foretar De også en utmerket pengeanbringelse. De land som tilhører Det franske Samvelde har i løpet av hundre år utgitt frimerker til en pålydende verdi av noe under tyve tusen francs. I dag er disse samme frimerker verdsatt til flere millioner.

We have much pleasure in announcing herewith that the well-known

"NORGESKATALOGEN",

published by Oslo Filatelistklubb, will be translated to English and published 1° in our journal, 2° as a special booklet in our serial of «Særtrykk».

«NORGESKATALOGEN» is compiled through the cooperation of specialists on Norwegian stamps and is an indispensable handbook for all collectors interested in these stamps.

The illustrations will be the same as in the Norwegian edition.

The translation is made by Mr. R. King-Farlow, F.R.P.S., London.

We hope to be able to start the publication in our October issue.

* * * * *

Through cooperation with the well-known American philatelic journal «STAMPS»,

it is now possible to subscribe on our journal in the U.S.A.

The rate of subscription is \$ 1.50 a year and this amount can be paid to:

H. L. LINDQUIST PUBLICATIONS

2 West 42nd Street — New York 19, N. Y.

norsk FILATELISTISK TIDSSKRIFT

TIDSSKRIFT
FOR FRIMERKESAMLERE
UTGITT AV NORSK FILATELISTFORBUND

REDAKTØR: JARLE O. STENS DAL

Redaksjonens adresse:

Postboks 46 — Høvik

NR. 7-8

JULI-AUGUST 1947

6. ÅRG.

En hilsen til Københavns Philatelist Klub.

I anledning av Københavns Philatelist Klubs forestående 60 års jubileum, som skal avholdes i forbindelse med Klubbens jubileumsutstilling i august måned, må jeg på vegne av Norsk Filatelistforbund få frembære de hjerteligste lykkønskninger til Jubilanten, med håp om en vellykket utstilling og med de beste ønsker om et utvidet og øket samarbeid i årene som kommer.

F. Walter-Johannesen.
President.

«På meg har det gjort et veldig inntrykk at ansvaret for de ulykker som kommer over land og folk hvis kravet avvises, legges på meg. Og det er et tungt ansvar, så tungt at jeg gruer for å bære det. Regjeringen skal ha avgjørelsen, men *min* stilling er klar. *Jeg* kan ikke gå med på de tyske kravene. Det ville stride mot alt det som jeg har oppfattet som min plikt som Norges konge siden jeg kom til landet for snart 35 år siden. Jeg har lagt an på å skape en tradisjon i det nye norske kongedømme, en tradisjon i samsvar med norsk ånd og norsk politisk tenkemåte. Jeg har villet skape et konstitusjonelt kongedømme i lojalitet mot det folk hvis kall jeg mottok i 1905. Jeg *kan* ikke bryte den linjen. Jeg vil ikke at det skal være avgjørende for regjeringen, jeg vil ikke at det skal influere på eller påberopes som grunnlag for regjeringens avgjerd. Men jeg har nøye prøvd meg selv og overveid min stilling, og jeg kan ikke utnevne Quisling, som jeg vet ingen tillit har hverken i vårt folk som helhet, eller i dets representasjon, Stortinget, til statsminister. Hvis derfor regjeringen skulle bestemme seg for å gå med på de tyske krav — og jeg forstår fullt de grunner som taler for det i betraktning av den overhengende fare det er, og fordi så mange unge nordmenn skal måtte gi sitt liv i krigen — så er det ingen annen utveg for meg enn å abdisere. Den stilling har jeg tatt etter tunge kamper og etter å ha prøvd meg selv. Jeg vil ha meddelt dette for at dere skal være klar over min stilling, men jeg ber om at det ikke må bli forstått slik at jeg stiller regjeringen i en tvangssituasjon. Jeg vil ikke at denne min stilling, som jeg ikke har kunnet legge skjul på, skal være avgjørende for regjeringen. Den må ta sitt standpunkt uavhengig av min personlige innstilling. Men jeg mener det er riktig av meg å gi regjeringen klar beskjed om hvordan jeg ser på saken.»

*Kongens tale i statsråd i Nybergsund
i april 1940.*

Københavns Philatelist Klub 60 Aar.

Av prokurist Ch. Holm.

Københavns Philatelist-Klub kan i Aar fejre sit 60 Aars Jubilæum, idet det den 22 November bliver 60 Aar siden denne Forening stiftedes. Forud havde der i København eksisteret en Section af den da kendte internationale Filatelistforening i Dresden. Denne Sections Medlemmer besluttede ved et Møde den 15 November 1887 at danne egen, selvstændig Forening, og allerede den 22 November oprettedes denne under Navn Københavns Philatelist-Klub, Love vedtoges og en Bestyrelse valgtes med Toldkontrollør O. V. Riise som Formand.

Den unge Klubs Ledelse gav sig straks i Lag med at udføre et stort og grundlæggende Arbejde, som blev af Betydning for Frimærkesamleriet og Filateli i Danmark .

Spørgsmaalet falsk eller ægte Frimærke var dengang som nu et Emne, der maatte tages op. En Falsifikat-Samling paabegyndtes og en Komité til Undersøgelse blev dannet, i 1891 arrangerede man sig med den da kendte Prøver J. Schlesinger i Berlin og senere med Max Thier i Charlottenburg, men under den første Verdens-Krig oprettedes atter egen Undersøgelses-Komité, og denne virker endnu. — En Dubletcirkulation og en Købeforening for Nyheder blev oprettet, sidstnævnte er senere ophævet, da den lettere Adgang til Nyheder ved de Handlendes Nyhedsservice syntes at gøre den overflødig. I 90-erne tilsluttedes man den i England oprettede S.S.S.S. (Society to the Suppression of speculative Stamps), det var Seebeck-Mærkerne og lignende, der skulde bekæmpes. Denne Bevægelse havde dog som bekendt ikke nogen Succes.

O. V. Riise var Formand i 25 Aar, og i Løbet af den Tid blev K.P.K. et Samlingssted for danske Samlere og Filatelister, tidligt kom Samarbejde i Stand med Nordens øvrige Filatelist-Foreninger, først med Lunds Filatelistforening — den laa jo nærmest — og da dennes Formand Dr. Ernst Ljungström i 1892 foreslog Dan-nelse af et Nordisk Filatelistforbund, gik K.P.K. med Liv og Sjæl ind for Tanken, blev Medlem af Forbundet og det dertil

Stabslege M. Brun-Pedersen.

knyttede «Nordisk Filatelistisk Tidsskrift» blev Medlemsorgan.

Efter O. V. Riises Afgang i 1913 har Klubben som Formand haft Oberst E. de Mylius, Faktor N. Jacobsen og Overfaktor Aug. Petersen. Efter dennes Død i 1941 overtoges Posten af den nuværende Formand Stabslege M. Brun-Pedersen, som sammen med den øvrige Bestyrelse har forstaaet at lede Klubben efter de gamle Traditioner, men med aabent Øje for de Forhold og Spørgsmaal, som Nutiden og dens moderne Samlemetoder kræver taget i Betragtning.

I Aarenes Løb har K.P.K. erhvervet sig et righoldigt Bibliotek, som nu er vokset til ca. 2 500 Bind filatelistisk Litteratur paa mange Sprog, mange Publikationer har set Dagens Lys paa Klubbens Forlag eller med dens Støtte, en fuldstændig Liste vil være for omfattende, her skal blot nævnes: «Danmarks Frimærker» i 1925, nu forældet, og den nye Udgave, hvoraf Bd. II, III er udkommet og hvis Bd. I ventes nu i Jubilæumsaaret

samt John Spohrs Index til de første 37 Aargange af Nordisk Filatelistisk Tidsskrift. Til Dr. Herbert Munk's Kohls Haandbog har Klubben ydet økonomisk Støtte og Medarbejdere.

Udadtill har det især været ved Udstillinger, at K.P.K. har virket, saadanne har været afholdt i 1892, 1897, 1902, 1907, 1912, 1917, 1927 og 1937, og ganske naturligt fejres ogsaa Jubilæumsaaret med en Udstilling i Dagene i 16—27 August i Charlottenborg, en Udstilling, som teg-

ner til at blive den mest omfattende, der endnu har været afholdt i København, og hvortil Anmeldelser er indgaaet ikke alene fra Danmark, men fra Norge, Sverige, England m. fl.

Fra en ringe Begyndelse er Klubbens Medlemstal stadig steget, og med sine ca. 1600 Medlemmer er den nu Nordens største Filatelistforening. Med den nuværende Interesse for Filateli kan man spaa den en stadig Fremgang og Blomstring.

Ch. Holm.

Danmarks frimerker 1851-1863.

Av R. King-Farlow, F.R.P.S.L.

I Norsk Filatelistisk Tidsskrift nr. 10/1945 og nr. 11/1946 ga lektor M. Hauge en lang og detaljert beretning om Danmarks første utgaver, de klassiske «kvadratiske frimerker». Det ser imidlertid ut som om denne beretning vesentlig er bygd på opplysninger fra Koefods «Danmarks Postfrimærker» (1903) og Københavns Philatelist Klubs «Danmarks Frimærker» (1924), og den omfatter derfor ikke resultater av de undersøkelser som er foretatt av herrene Røme, Ellegaard, Carøe m. fl. og som ble offentliggjort i Danmark i tredveårene. Da resultatet av disse oppdagelser på mange punkter har tjent til å motbevise mange av de viktigste detaljer som ble gitt i tidligere beretninger, vil det muligens være av interesse å få beskrevet her noen av de mest viktige oppdagelser. Meget av det jeg skriver her er utdrag av en artikkel jeg skrev for omtrent et års tid siden i «The London Philatelist», hvis redaktør har tillatt meg å gjengi det her for norske lesere. Jeg har imidlertid føyd til en del nye avsnitt og nye kommentarer som ikke fantes i den engelske artikkel.

Den viktigste nye oppdagelse angående de første danske frimerker var vel den K. J. Ellegaard gjorde da han under leting etter gamle dokumenter i Postarkivet fant en «Protokol over Frimærkefabrikationen i Aarene 1851 til 1863» samt forskjellige gamle konsepter til innberetninger fra frimerkekontrollen. Disse dokumenter beviste klart at mange av de hit-

til godkjente datoer og opplagstall var helt uriktige.

Det hadde tidligere vært antatt at det var to trykninger av 2 skill. merket med prikket bakgrunn, hver på ca. 40 000 merker. Ellegaard oppdaget imidlertid at den første av leveringene, gjort mellom mars og mai 1854, i virkeligheten besto av *Fire R.B.S. merker* og ikke av 2 skill. Tidligere forskere var blitt ledet på avveger ved det faktum at visse offisielle dokumenter ikke skjelnnet mellom verdiene ved en del av merkeleveringene, men forskjellige iakttagelser av datoer på brev, antallet av distinkte farger og den forholdsvis hyppighet hvormed de forskjellige nyanse finnes, levner ingen tvil om at leveringen virkelig besto av *Fire R.B.S. merker*. For det første er det derfor klart at det bare var én trykning på ca. 40 000 2 skill. ark, og at disse ble levert til postkassereren mellom juli og november 1855. Den tidligste utgivelsesdato er derfor juli 1855 og ikke mai 1854 som oppgitt i tidligere kataloger. Den tidligste avstempeling jeg har sett er 17. september 1855.

For det annet, og enda viktigere er det at forandringer må gjøres med datoene for *Fire R.B.S.* Det framgår nå at foruten den opprinnelige trykning fra Ferslew, var der 3 og ikke som antatt bare 2 trykninger fra Thiele, hver på ca. 40 000 ark. Detaljene angående de 4 trykninger av *Fire R.B.S.* kan settes opp slik:

Ferslews trykning — sjokoladebrune nyanser, med framtrædende gravert nett-

verk av en matt skittenbrun farge. Levert mars—mai 1851. Først utsendt 1. april 1851.

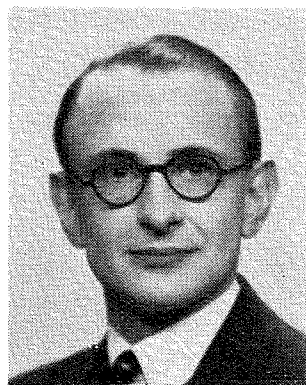
1ste Thiele trykning — purpurbrune nyanser, i alminnelighet på tynt papir, med svak nettverk. Levert mars 1852. Den tidligst stemplede konvolutt jeg har hørt om, er fra 4. juni 1852.

2nen Thiele trykning — svartbrune og mørke rødlig brune nyanser med grovt trykk og framtrædende, nesten orange nettverk. Levert juni—august 1853. Den tidligste avstempling jeg har sett, er 25. juli 1853 (svartbrun), og 4. november 1853 (rødlig brun).

3dje Thiele trykning — gulbrune, kastanjebrune og olivenbrune nyanser fra nye plater. Levert mars—mai 1854. Tidligste avstempling sett: 31. mars 1854.

De første tre trykninger ble utført med Ferslews originale plater, selv om «ste-reos» kan ha vært benyttet for hele eller en del av den 2nen Thiele trykning. Den velkjente variant med retusjert POST forekommer derfor i alle tre trykninger. For den 3dje Thiele trykning ble der benyttet helt nye plater, selv om disse også kan ha vært laget av Ferslew.

De forskjellige 4 skilling verdier er ennå gjenstand for undersøkelser, og der er ved dem flere innviklede problemer. Undersøkelsene er vanskeliggjort derved at der i de offisielle opptegnelser ikke er gjort noen forskjell på merker med prikket bakgrunn og merker med linjebakgrunn. Imidlertid er det helt klart at 4

R. King-Farlow.

S. med prikket bakgrunn ikke kan være utstedt i mai 1854, som det står i de fleste kataloger, idet de første leveringer fra Frimærkekontrollen til kassereren ikke ble gjort før i midten av oktober 1854. De tidligst avstemplede eksemplarer jeg har hørt om, er fra november og desember 1854, og merkene ser ikke ut til å ha vært i alminnelig bruk før 1855. Trykningen av 4 S. med prikket bakgrunn kan oppdeles under hensyntagen til nyanser, retningen av nettverkets linjer, «kontrolltall» og til tilstedeværelsen eller mangelen av et fullt stopp etter R i FRM, samtidig som datoene for leveringen av de forskjellige partier i Frimærkekontrollens protokoll gir en kontroll. Den sannsynlige oppdeling ville da være følgende:

Trykning:	Nettverk:	Kontroll:	Tekst:	Farge:
I	oppover	4	FRM	Orangebrun eller orange-kastanjebrun, i alminnelighet klar og skinnende. Nettverket vanligvis kraftig.
II	nedover	4	FRM	Mattere, heller skitten brun med mindre orange, men tydelig rødt islett. Nettverket meget svakt eller endog usynlig.
III	nedover	4	FRM	Meget lik II, men med en gullig istedenfor en rødlig tone.
IV	oppover	4	FR.M	Gulligere tone av orangebrun, lettere enn II og III.
V	oppover	2	FR.M	Orange-brun eller gul orange-brun. Klare-re enn II—IV. Kraftig nettverk.
VI	oppover	4	FR.M	Dyp varm rødbrun, dyp orange-brun eller orange-kastanjebrun. Hellere svakt nettverk.

Leveringsdatoene for de partier som synes å henhøre til de ovenfor anførte trykninger, var som følger (datoene i parentes er de tidligste jeg har sett eller hørt om):

- I. Oktober 1854 (12.11.54).
- II. Juli—november 1855 (16.8.55).
- III. Januar 1856 (29.1.56).
- IV. August—november 1856 (7.10.56).
- V. Mai—november 1857 (2.7.57).
- VI. Juni—juli eller august 1859 (?) (16.7.59).

Oppdelingen av trykningen av 4 S. med bølgelinje bakgrunn er et mere vanskelig foretakende. For det første er nettverket (nederst til venstre oppover mot høyre), kontrolltallet (4) og inskripsjonen på høyre side (FRM, uten stopp) alle kon-

stante. For det annet passer slett ikke datoene på de tidligst kjente avstemplinger av de mest framtrepende nyanser med leveringsdatoene av de forskjellige partier i de offisielle protokoller. De fleste danske eksperter har tidligere oppdelt de utaggete utgaver med det «lille Krone» vannmerke i bare 3 trykninger, men undersøkelsen av et stort antall konvolutter har gitt meg inntrykk av at der var 4 trykninger eller grupper, av hvilke minst to må videre oppdeles. Atskillige ytterligere undersøkelser må til før noe nær en endelig analyse av disse frimerker er fastslått, men for nærværende kan nedenstående foreløpige og forsøksvis oppstilling gjøre tjeneste. I denne er anført de tidligste avstemplinger for hver gruppe som jeg har opptegnelser om.

Gruppe:	Levering:	Tidligste avstempling:
I	mai—september 1858	5.6.58
II a	august 1859 (?)	10.9.59
II b	aug. 1859—jan. 1860 (?)	6.2.60
III	juni—oktober 1860 (?)	3.8.60
IV a	juli—desember 1861 (?)	29.9.61
IV b	desember 1861 (?)	7.3.62
V	juni—oktober 1862	13.7.62
VI	mars—november 1863	11.5.63

Farge og bemerkninger:

Orangebrune nyanser. Kraftig nettverk.
 Brun til matt brune nyanser.
 Lysere, dypere brune til kastanjebrune nyanser.
 Matte, mørke skittenbrune nyanser.
 Mere rosa, varme nyanser.
 Kalde, brune nyanser.
 Store Krone vannmerke. Nyansene omfatter en dyp tone fra desember 1862 og deretter.

En sammenlikning mellom foranstående oppstillinger av 4 S. med prikker og bølgelinjer og oppstillingene i de fleste kataloger vil vise mange viktige uoverensstemmelser. 4 S. med prikket bakgrunn er i alminnelighet oppført (som f. eks. hos Stanley Gibbons) som utgitt i mai 1854, skjønt Hauge angir november 1853. I virkeligheten var det oktober eller november 1854. For 4 S. med bølgelinjer angir Stanley Gibbons august 1857, men det er sannsynlig at dette er 10 måneder eller mere for tidlig, og at Frimerkekontrollen sendte ut de første partier i mai 1858. Likeledes angir Gibbons de første merker med det «Store Krone» vannmerke som utgitt i 1861, men det er helt sikkert at de første leveringer ikke ble gjort før i midten av juni 1862.

Et interessant punkt er at de første 4 S. med bølgelinjer utkom før de siste par-

tier med prikket bakgrunn ble sendt ut. En mulig forklaring på denne anomali kan være at Frimerkekontrollen ikke alltid satte merkene i sirkulasjon i den nøyaktige orden som de kom fra trykkeriet, men i protokollene synes det ikke å være noe spor til bevis til støtte for en slik teori.

Stanley Gibbons katalog er riktig med hensyn til datoene for 8 S. med prikket bakgrunn og det utaggete 16 S. merke — de første leveringer av begge merker ble gjort i juli 1857 — men Gibbons (og Danmarks Frimerker 1924) er et år for tidlig ute med 8 S. med bølgelinjer. Leveringen er oppgitt som august 1857, men den virkelige levering fant sted i september 1858. Angivelsene for de rouletterte merker er riktige: 4 S. ble levert mellom mars og november 1863 og 16 S. i begynnelsen av juni 1863.

Nettverk.

Henvisning er allerede gjort til det nettverk mønster som forekommer på alle (eller i ethvert fall på de fleste) kvadratiske merker. Under sine undersøkelser i Postarkivet kom herr Ellegaard over noe som øyensynlig var Ferslews regning for framstillingen av de første plater og hvorav det framgår at den originale plate for nettverket var en dobbelt plate, med to sett nettverk «engine-turned» på en enkel stålplate. Denne originale dobbeltplate er forsvunnet, men i Arkivet er der fremdeles et par av enkelt plater. Disse er sannsynligvis Thieles, men jeg er ikke klar over om det er dem som ble brukt for Rigsbank-skillings verdien, heller ikke over om det ene par plater ble brukt for alle Thieles merker med nettverk.

I en artikkel i «Nordisk Filatelistisk Tidsskrift» i juni 1934 peker herr Fleming Rønne på at selv om nettverklinjene i Rigsbank-skillings verdien alltid løper i samme retning — fra venstre nedad mot høyre — så er der ikke desto mindre to typer. Han bemerker også at et nøye studium av nettverket viste at linjene besto av buer og prikker, og ennvidere at på ethvert bestemt merke ligger alle punkter samme veg, enten oppover eller nedover, som vist på de to første forstørrede figurer i illustrasjonen. Herfra gikk han videre og fastslo at FIRE R.B.S. merkene fra plate I og III alltid hadde punktene i nettverket pekende oppover, mens merkene for plate II og IV hadde punktene pekende nedover. Plate I og II var dem som ble brukt for Ferslews trykning og for de to første Thiele trykninger, mens plate III og IV ble brukt for den siste Thiele trykning, i de lyse nyanser av brunt og kastanjebrunt. Som tidligere nevnt var Ferslews nettverkplate en stor en med to komplette nettverk avtrykk på og sannsynligvis hadde en av disse punktene oppover og den andre nedover. Etter at et dobbeltark var blitt påtrykt det dob-

belte sett nettverk, foregikk trykningen av selve merket ved hjelp av to plater som ble benyttet samtidig i pressen. Dobbeltarket ble så delt i to parter, hver på 100 merker i ti rekker à 10. Det vil være klart at forutsatt at trykkplatene alltid lå i pressen i samme stilling, ville den ene alltid trykke merker med punktene oppover, mens den andre alltid ville trykke med punktene nedover. Vi vet ikke med sikkerhet om Thiele noensinne laget og brukte en dobbel nettverk plate, men selv med enkle plater ville resultatet være det samme, forutsatt at både platene for nettverket og merkene var merket og alltid brukt i den samme stilling i pressen.

Ved 2 R.B.S. merket er det en liten forandring. De samme plater ble benyttet for trykningen både av Ferslew og Thiele, men mens Ferslews merker fra plate I alltid har nettverkets punkter oppover og de fra plate II nedover, så snudde Thiele opp ned på dette. I hans trykning er det plate II som har punktene oppover og plate I som har dem nedover.

De særpregede «punkter oppover» og «punkter nedover» viser seg igjen i 2 S. merkene og i noen av 4 S. med linje bund, i det minste så langt som til trykning IV, noe som viser at alle disse utgaver ble framstilt ved hjelp av plater i par brukt samtidig. Jeg har ikke gjort noen nærmere undersøkelser angående nettverket på seinere utgaver, men herr F. T. K. Carøe, Cambridge, forteller meg at i 8 S. med prikket bund og i den utaggete 16 S. synes nettverkets punkter alltid å peke oppover, mens punktene i trykning V av 4 S. med prikket bund og trykning I av 4 S. med linjebund alltid synes å vende nedover. Grunnen hertil kjennes ikke, men hvis en forutsetter at bruken av plater i par ble fortsatt, kan det skyldes at den ene av platene er blitt dreiet 180 grader, hvorved trykningen med denne ville bli den samme som med den andre platen, la oss si «punkter oppover». Hvis begge plater ved seinere trykninger igjen ble dreiet

180 grader, ville begge vise «punkter nedover».

Variasjonen i retningen av nettverklinjene i 4 S. med prikket bund er eiendommelig. Det behøver nødvendigvis ikke å bety at forskjellige plater ble benyttet, da resultatet kan være oppnådd ved å dreie kvadratiske plater 90 grader.

Papir og marginale vannmerker.

I de fleste beskrivelser av de første danske frimerker (også i herr Hauges) står det at det bare forekommer én type av det marginale vannmerke. I lang tid trodde man at alle frimerker med de forskjellige «Krone» vannmerker som ble brukt opptil 1912, hadde den samme inskripsjon for det marginale vannmerke, nemlig KGL. POST.FRMK. I en artikkel i «Nordisk Filatelistisk Tidsskrift» i mars 1935 meddelte imidlertid herr F. T. K. Carøe at det i virkeligheten var 3 typer av dette vannmerke. Den første hadde hele inskripsjonen KGL. POST-FRIMERKER, mens de to andre hadde den forkortede tekst, som nevnt ovenfor, men at avstanden og stillingen av de enkelte bokstaver differerte.

Som en følge herav foretok herr Ellegaard videre undersøkelser i Postarkivet og fant da en del korrespondanse mellom papirfabrikantene, Drewsen & Sønner, og Postverket. Av denne framgikk det tydelig at det originale papir med hele inskrip-

sjonen ble brukt bare for riksbank-skillings utgavene og for 2 S. merket fra 1855, foruten for visse av de klassiske utgaver fra Dansk Vestindia, mens den første type av det forkortede vannmerke fantes på resten av de danske kvadratiske utgaver med vannmerke «liten Krone». Herr Ellegaards teori er imidlertid blitt noe rokket ved herr F. T. K. Carøes oppdagelse av et 4 S. med prikket bund, trykning I, med marginal som viser bokstavene KER, og som bare kan komme fra den første type. Forandringen i type av det forkortede marginale vannmerke foregikk ved overgangen til et helt nytt maskinlaget papir med «stor Krone» vannmerke, som remplacerte det gamle håndlagede papir fra 1862 og utetter.

Konklusjon.

Danmarks klassiske utgaver utgjør fremdeles et strålende felt for undersøkelser for spesialisten, selv om vanskeligheten ved å oppnå virkelig betydelige mengder av merker — og særlig da knappheten på større blokker og striper — gjør arbeidet meget vanskelig. Meget kunne uten tvil oppnås av en som ville være villig til å foreta videre undersøkelser i Det danske Postvæsens arkiver, etter de linjer som herr Ellegaard fulgte i 1934. Og det er å håpe at dette arbeid må bli påbegynt i en ikke altfor fjern framtid.

R. King-Farlow, F.R.P.S.L.

Københavns Philatelist Klub 60 år.

Nordisk Frimerkeutstilling i København.

Av Arnstein Berntsen, formann i Oslo Filatelistklubb.

Under krigen feiret Helsingfors Frimärkesamlare Förening sitt 50 års jubileum, dessverre med liten deltakelse fra Danmark og Norge på grunn av krigen, og i 1946 hadde vi en rekke større og mindre jubileer i nordisk filateli. Av de store: Sveriges Filatelist Förenings 60 års jubileum i september, som ble feiret i Malmö i forbindelse med en frimerkeutstilling i Malmö Rådhus, — og Oslo Filatelistklubbs 60 års jubileum i desember med festbankett i Oslo, — begge med stor tilslutning fra de andre skandinaviske land.

Men jubileene fortsetter, — og denne gang er det «K. P. K.» — *Københavns Philatelist Klub* — som runder de 60 år! — Og den nøyer seg heller ikke med noen stille feiring av dagen, som egentlig er den 22. november, men legger seg tilsynelatende riktig i selen for å lage en fest som er klubben verdig. Den henlegger festen til den 23. august — en praktfull tid i København, som sikkert vil samle mangfoldige deltakere fra de andre nordiske land, — og ikke bare en fest, men klubben har tillyst en «*Nordisk Frimerke-*

utstilling på Charlottenborg i København» i tiden 16.—27. august, med konkurranse i alle klasser, — den første store nordiske konkurranse etter krigen!

«K. P. K.» arbeider intenst for at denne utstilling kan bli fyldig representert fra flest mulige land, og for at kvaliteten av de utstilte samlinger skal bli høyest mulig, slik at utstillingen kan bli både Københavnerklubben og nordisk filateli til heder og ære. Og det er jeg personlig ikke i tvil om at den vil bli!

For det første har «K. P. K.» fremdeles sin mangeårige, dyktige formann, stabsslege *M. Brun-Pedersen*, som administrativ leder; dernest har klubbens nestformann, den kjente filatelist arkitekt *J. Schmidt-Andersen*, påtatt seg vervet som utstillingskomiteens formann, ennvidere arbeider prokurist *A. Forsbech* som dens sekretær! Juryen for bedømmelse av de innsendte samlinger er likeledes førsteklases, og består av: *H. R. Holmes*, England, *Nils Strandell*, Sverige, *Ch. Holm* og *Einar Madsen*, Danmark, samt *Abr. Odfjell*, Norge. — Jeg skulle tro at hele arrangementet vil bli så førsteklases at ingen filatelist vil angre på et besøk på utstillingen!

Utstillingen har samlet meget stor interesse, — ikke bare i de nordiske land, men også utenfor disse. Til tross for den nettopp avholdte store internasjonale utstilling i New York, og til tross for en ganske respektabel utstillingsplass, har «K. P. K.» derfor vært nødsaget til å sikte de anmeldte samlinger meget nøye, og også til sterkt å innskrenke antall utstillingsrammer pr. deltaker. Vi ønsker klubben alt mulig hell med sitt store foretakende!

Samtidig med jubileumsfestlighetene vil det bli avholdt et *Delegasjonsmøte i Nordisk Filatelist Forbund*, — det første på en lang, lang årrekke — og sikkert det mest betydningsfulle i forbundets 53-årige historie! — Viktige ting skal da behandles av forbundsklubbens delegerte, — ja, ikke bare viktige, men ting av så vidtrekkende betydning for både forbundets og dets tidsskrifts fortsatte utvikling, at de delegerte kanskje bør tenke seg om både to og tre ganger før de avgir sitt votum.

En rekke ting spiller inn for klubbene som disse delegerte representerer, av økonomisk, idealistisk eller annen art, og det

Arnstein Berntsen.

er meget mulig at full enighet ikke vil kunne oppnås på de premisser som forbundets virksomhet nå bygger på, — ja, det er dessverre endog sannsynlig! Men én ting må alle ha klart for seg under forhandlingene, og det er nødvendigheten av *et utvidet nordisk samarbeid*, et filatelistisk samarbeid mellom alle land her nord, som ikke må la tilbake den minste tvil om at *den nordiske samhörighet* eksisterer i fullt monn også i filatelien. Først da vil Norden kunne opptre sterkt utad og komme i den rette kontakt med andre filatelistorganisasjoner rundt om i verden!

Jeg er sikker på at samarbeidsviljen er til stede, både hos den sterkeste og hos de svakere, det er *den rent praktiske løsning* en må finne fram til, og det både håper og tror jeg at en kan!

Filatelien unit!

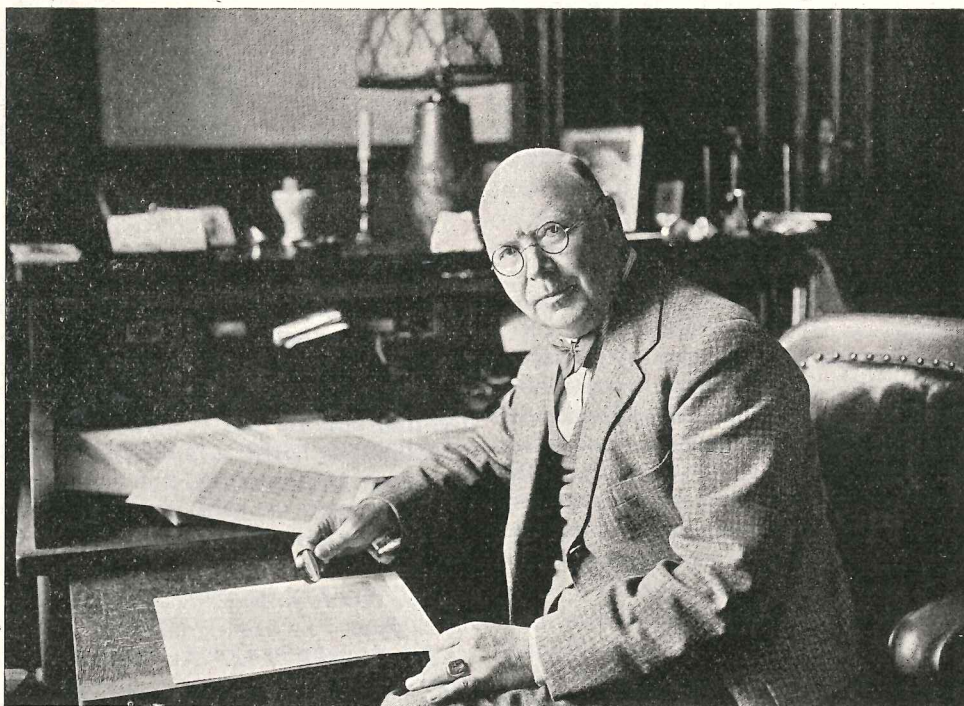
Arnstein Berntsen.

Beriktigelse.

I Abr. Odfjells artikkel i nr. 6 om «Den internasjonale frimerkeutstilling i New York» står det ved en feiltagelse at C. M. Henriksen fikk 3. premie for sitt utmerkede og grundige studiearbeid av 4 skill. 1863. Han fikk *2nen* premie, altså samme utmerkelse som J. Schmidt-Andersen og dr. Julius Riddervold.

Danmarks (og Dansk Vest-Indiens) Frimærker.

Av hoffjegermester G. A. Hagemann.

Det som bevirker, at Danmarks (og D.V.I.s) Frimærker er et af Samlere paa bægge Sider af Atlanterhavet saa paaagtet Samleremne, skyldes, at man ved mere om dem end om de fleste andre Landes Frimærker. Det er her hovedsagelig Emissionerne før Christian X, som skal behandles.

Danmarks Frimærker fra 1851 til et Par Aartier ind i det 20de Aarhundrede: de klassiske Mærker (1851—63), 1864/70 Udgaverne, de tofarvede Frimærker (1870—1905), Bølgelinieemissionerne fra 1905 (de kurserer endnu), Vaabentypemærkerne (1882—1905), Christian IX (1904—07) og Frederik VIII (1907—13) Emissionerne, samt forskellige provisoriske Emissioner (1904, 1912, 1915 og 1918), endvidere de særlige Grupper: Tjenestemærkerne 1871—1924 og Avisportomærkerne (1907—16) foreligge statistisk (Antal og Størrelse af Oplagene, samt deres Udgivelsestider), trykteknisk og filatelisk

klarlagte til næsten Fuldkommelhed, forrige Aarhundredes Emissioner dog betydelig bedre rent filatelistisk set end dette Aarhundredes, på Grund af den stærkt tiltagende Mængde og mere fuldkomne tryktekniske Fremstilling af Frimærkerne, som efterhaanden gør Adskillelsen af de hurtig paa hinanden følgende Trykoplæg saa godt som umulig.

Fraset de aller første RBS.-Mærker er alle de forskellige Emissioner fremstillet af Trykkerifirmaet H. H. Thiele, og Papiret er leveret, først af Drewsens Papirmølle i Skodsborg, derefter af «De forenede Papirfabriker». Postvæsenets kontrol med det vandmærkede Papir var uhyre nøje, og som Følge deraf maatte Trykkeriets ogsaa være det.

Indtil 1875 kaldte Postvæsenet Trykningen af et vist fra Papirfabrikken indleveret Kvantum Papir for en «Fabrikation», og Trykkeriet fulgte dette, men fra 1 Jan. 1875 kaldte Postvæsenet alle under

et Finansaar trykte Frimærker for en Fabrikation, og Finansaaret 1874—75 blev Nr. 31. Men fra samme Dato gav Trykkeriet Fabrikationsnumre for hver «Fabrikation» af et vist Kvantum Papir — i Regel 80 000 Ark — og der blev trykt mange Fabrikationer under et Finansaar. Vi Filatelister har derfor kaldt Postvæsenets Betegnelse: «Fabrikation» for «Postnummer». Et Postnummer omfatter altsaa flere tekniske «Fabrikationer» (Udgaver, Oplag), og Thiele begyndte d. 1 Jan. 75 med «Fabrikation» Nr. 1.

En «Fabrikation» kan omfatte flere forskellige Slags Frimærker f. Ex. tofarvede, Vaabentypemærker, Vestindiske, Islandske o.s.v., men de hører alle til just denne «Fabrikations» Nummer.

De forskellige Udgaver eller Oplag af et bestemt Mærke betegnes med et Romertal, visende den kronologiske Orden.

Vi tager t. Ex. det først udkomne blaa og graa 4 Øre Frimærke, som udkom d. 1 Jan. 1875. Det blev trykt i Finansaaret 74/75, får altsaa «Postnummer» 31, det er første Oplag, betegnes derfor med «I», og Thiele trykte det i sin første «Fabrikation». Betegnelsen bliver da I, 31—1.

Thieles Fabrikationer gaar fra 1 til 476, idet Trykkeriet ved Indførelse (1913) af «Korsbund»-Vandmærket begyndte sin Nummerering forfra med 1. Fabrikationsnummeret staar nu trykt med Frimærkets Farve i alle 4 Hjørner. Dog havde Thiele allerede i 1911 ladet trykke Fabrikationsnumrene for neden paa Arkets ene Hjørne, ogsaa i Frimærkets Farve.

Vandmærket har skiftet gennem Aarene: lille Krone (1851—63), stor Krone (1863—1902), ny Krone 1902—13, Korsbund 1913—33.

De første klassiske Mærker var utaggede, i 1863 blev de gennemstukne. 1864/70 Emissionerne var dels kamtaggede (13) dels linietaggede ($12\frac{3}{4}$). De tofarvede var først linietaggede, derefter kamtaggede 14, til 1895, fra 1895—1913 kamtaggede $12\frac{3}{4}$ og ved Indførelse af Korsbundvandmærket blev Kamtagningen igen 14.

Papiret var indtil 1864 haandgjort og varierede derfor en Del i Tykkelse. Med 64/70 Emissionen begyndte Anvendelsen af maskingjort Papir. I Tidernes Løb fremstillede Papirfabrikerne mange forskellige Slags Papir, snart tykt, snart tyndt, snart rent hvidt, snart gulligt eller

graaligt og vi har nu saa megen Kendskab til Papiret, at vi med Sikkerhed kan henhøre visse Papirsorter til visse Aar.

Til Mundlim anvendtes forskellige Klæbemidler, snart Gummi arabicum, snart Dekstrin og vi kan af Mundlimen paa ubrugte Mærker til en vis Grad henhøre Frimærket til visse Aarsafsnit.

Farveteknikken har under de sidste 100 Aar gennemgaaet en enorm Udvikling og dette afspejler sig ogsaa paa Frimærkerne. Et og samme Mærke kan optræde med vidt forskellige Farver i de forskellige Udgaver, Farver som slet ikke modsvarer den af Generalpostdirektoratet approberede Farve. Naar man i Almindelighed taler om Nuancer, er det i Realiteten de gennem Aarene forandrede Farver anvendte til forskellige Oplag. Filatelisten har fundet, naar de forskellige Farver blev anvendte og de nærmere Detaljer ang. Farver og andre Egenskaber hos de forskellige Frimærker er beskrevet i den af Københavns Philatelist-Klub udgivne Haandbog: «Danmarks og Dansk Vestindiens Frimærker» (hvoraf Bind 2 og 3 er udkomne, mens Bind 1 og 4 er under Udarbejdelse).

G. A. Hagemann.

Mod ubrugte norske Frimærker

sendes alt i Nyheder saavel
som ældre Sæt og Enkeltmær-
ker efter Mankoliste. — Pris-
liste tilsendes paa Forlangende.

SP

Jørgen Rasmussen

Skindergade 19 - København K

Litt om „**DANMARKS FILATELIST-UNION**“

Av S. GRAAE RASMUSSEN,

formann i «D. F. U.»

Kære Redaktør Stensdal.

Jeg har med Tak modtaget Deres Skrivelse af 5. ds. med Opfordring til at skrive en Artikel til «Norsk Filatelistisk Tidsskrift» i Anledning af Deres paatænkte Udgivelse af et Specialnummer om Danmark.

Jeg vil gerne benytte Lejligheden til at fortælle lidt om «Danmarks Filatelist-Union», som startedes 26. Juli 1931 paa et Møde i Snoghøj. Unionens tidligere Formand, Herr Martin Jørgensen, havde forud for dette Møde stærkt agiteret for Dannelsen af en fælles Union for danske Filatelistklubber. Paa Mødet enedes man om at stifte «Danmarks Filatelist-Union», som altsaa i Forhold til enkelte Klubber som «Københavns Philatelist Klub» og forskellige andre Klubber er en endnu ung Organisation.

Desværre mislykkedes det i Starten at faa alle danske Filatelistklubber med ind i Unionen, saaledes indmeldte «Københavns Philatelist Klub», der var Deltager i Mødet, sig ikke, og er stadig udenfor Unionen. Men det lykkedes i Aarenes Løb at samle langt Størsteparten af danske Filatelistklubber i «Danmarks Filatelist-Union», som senere indtraadte som Medlem af F.I.P.: «Fédération Internationale de Philatélie», hvor saavel «Sveriges Filatelist-Förening» som Finland ogsaa er Medlem. (Efter mine forskellige Samtaler i Norge om dette Emne, har jeg glædet mig over at kunne foranledige, at Norge ogsaa er blevet opfordret til at indmelde sig som Medlem af F.I.P., idet det vil være meget glædeligt, om Norsk Filatelist forbund vil tage Initiativet til at finde sin naturlige Plads i det internationale Filatelistarbejde som Medlem af F.I.P.)

«Danmarks Filatelist-Union» har i de forløbne Aar gennemgaaet saavel meget vanskelige som meget opmuntrende og glædelige Begivenheder, og staar i Dag med sine over 60 Klubber saa stærk som nogensinde, takket være det gode Samarbejde mellem de forskellige Klubber og Unionsledelsen. Det er med en stor Glæde og Tilfredsstillelse, vi i Dag kan sige det, at vi Filatelister indenfor «Danmarks Filatelist-Union» staar i et stærkt og godt Kammeratskab, hvilket f. Eks. afspejler sig i vore aarlige Filatelistdage, hvor vi mødes nogle Hundrede fra alle Egne af Landet for at drøfte vore Organisations-spørgsmaal, bese den aarlige Filatelistdagsudstilling, hilse paa gamle Venner og Bekendte, knytte nye Forbindelser og i det hele faa et frisk Pust med os hjem til Glæde og Opmuntring for Arbejdet i Klubberne i Vinterens Løb.

I Aaret 1951 fejrer vi i Danmark 100 Aaret for Fremkomsten af vort første Frimærke 4 R.B.S.; i den Anledning har F.I.P. tiltraadt, at en international Filatelistudstilling henlægges til Danmark, ligesom F.I.P. ved samme Lejlighed vil afholde sin internationale Kongres i Danmark. Det bliver en stor Begivenhed for Danmarks Filatelister, og «Danmarks Filatelist-Union», som forestaar Arrangementet af denne, har allerede nu i Sommer nedsat en Komité til Paabegyndelse af det meget store Forarbejde for denne Udstilling, hvortil vi venter Deltagelse af mange forskellige Lande ud over hele Jorden. — Vi har gennem adskillige Aar høstet mange Erfaringer for Afholdelse af Udstillinger, og med det stærke Sammenhold, der er indenfor Unionen, haaper vi paa at kunne arrangere en betydelig in-

ternational Udstilling i 1951, en Udstilling, der baade er 100 Aars Jubilæet og vort Land værdig.

Vi har lært, at Samarbejde og Sammenhold giver Styrke og Mulighed for Løsning af større Opgaver indenfor vor kære Hobby Filateli. Vi glæder os over og er stolte over, at være Deltagere positivt i det internationale Filatelistarbejde, og vi har et stærkt Ønske om og redebon Vilje til at medvirke i et intimt og stærkt skandinavisk Samarbejde bygget op paa de skandinaviske Landes egne Landsorganisationer, et fælles skandinavisk filatelist-

isk Samarbejde baseret paa hvert af de skandinaviske Landes Egenart og selvstændige Filatelistarbejde. Vi tror, et saadant Samarbejde vil være til uhyre Betydning for de skandinaviske Lande sammen og hver for sig, og til Gavn og Glæde for de enkelte Filatelister i hvert af de skandinaviske Lande.

Aarhus, den 18/5 1947.

Med venlig filatelistisk Hilsen

Deres forbundne

S. Graae Rasmussen.

Formand for Danmarks Filatelist-Union.

Propagandamerker fra krigen.

Da frimerkeflommen var som verst i 1942/43 med Quisling, Europeisk Postforening, Frontkjemper- og Landshjelp frimerker, og etter at Quisling i en av sine taler var kommet inn på verdien av et frimerke med sitt eget kontrafei, fant man i London at denne iver burde utnyttes propagandamessig. Man lot utarbeide noen humoristiske utkast til nye norske frimerker og i desember 1943 ble de sluppet ned fra engelske fly i og ved Bergen. Der ble sluppet ned to sorter, den ene som vedstående avbildninger, den annen med en talong påtrykt: «Utkast til nye frimerker i forbindelse med ny norsk frimerkekonkurranse». Ved samme anledning ble der sluppet ned 4 bilder i noenlunde samme størrelse av H. M. Kongen, Churchill, Stalin og Roosevelt, med uttalelser av disse i forbindelse med Norge. Tyskerne satte himmel og jord i bevegelse for å få tak i disse merker, men det var forholdsvis få de kom over. Så vidt vites ble merkene bare sluppet ned ved Bergen.

Hvis noen av leserne skulle ha rede på på hvis initiativ merkene ble laget, hvem som tegnet dem etc., bes meddelelse herom velvilligst sendt redaksjonen.

Disse merkene kan vel ikke sies å være «samlerberettigede», men de er et interessant minne fra krigens dager, og det vil være av betydning å ha korrekte opplysninger om dem.

St.

nyheter

Ved TOR JOH. M. HOLTAN

ALBANIA:

5-5-47. 20, 28 og 40 c. samt 1 blokk til minne om 5 års dagen for nasjonalhelten Qemal Stafas død.

BELGIA:

100 000 serier, restopplag av Pater Damien/Emil Vandervelde/François Bovesse seriene, er forsynt med overtrykk og nye verdier: 1 + 2 Frs., 1.50 + 2.50 Frs. og 2 + 45 Frs. Det er 2 sorter overtrykk: «Poste aérienne — Luchtpost» og «Luchtpost — Poste aérienne». Komplet sett 18 verdier — 324 Frs. Serien er utgitt til «feiringen» av den internasjonale frimerkeutstilling i New York, og 10 000/20 000 sett holdes tilbake til frankering av «postale» brev for spesialflyvningen Bruxelles—New York.

Ny serie til avløsning av Ostende-Doverserien.

Fr. 1.35 rød — kaptein de Gerlache.

Fr. 2.25 grå — S/S «Belgica» i Sydpolsfarvannet. Begge disse merker er utgitt til 50 årsdagen for den belgiske, antarktiske ekspedisjon med S/S «Belgica» hvor de Gerlache var kaptein.

Fr. 3.15 blå — fysikeren J. Plateau, utgitt til den belgiske filmkongress.

BULGARIA:

4, 10 og 20 l. fredsutgave.

70 + 30 l. rødbrun — spesialmerke i anledning av den internasjonale utstilling i New York.

20 + 10 l. brun — til den 30. Esperantokongress.

DANMARK:

27. juni feiret de danske statsbaner sitt 100 års jubileum med en serie på 3 merker, 15 øre grønn, 20 øre rød og 40 øre blå. Det var 1. dags-avstempling.

FINNLAND:

2/6—10 Mk. grønngrått fredsmerke i anledning av freden med Sovjet-Samveldet.

2/6—10 Mk. blått i anledning av Finnlands Gymnastikk- og Idrottsförbunds idrettsleker i Helsingfors den 29/6 til 3/7.

3 Mk. løvetype kommer nå i grå farge, da den tidligere gule farge ansees uheldig.

FRANKRIKE:

3.50 Frs. brun, kolonnadene i Louvre, 4.50 grå, Conciergeriet, 6 Frs. rød, la Cité, og 10 Frs. blå, Concordeplassen, i anledning av den 12. verdenspostkongress i Paris.

500 Frs. mørkegrønn, vue over la Cité, luftpostmerke i samme anledning.

1.30 Frs. blå Ceres, 3.50 Frs. rødbrun Marianne, nye verdier av kurserende serie.

Fr. 4.50 mørklilla — Auguste Pavie (1847—1925) fransk kolonisator fra Laos i Indo-China.

HELLAS:

Frihets- og seiersserie, framstilt av de la Rue i London, opplag 5 000 000 med framstillinger fra den siste verdenskrig: 50 Dr. grønn — skipskonvoi. 100 Dr. blå — italienerne torpederer krysseren «Elli». 250 Dr. grønn — slaget ved Pindos, Nord-Epirus. 500 Dr. brungul — albansk landskap med greske tropper. 600 Dr. mørkebrun — slaget ved Rimini, Italia. 1 000 Dr. fiolett — gresk flyver. 2 000 Dr. blå — italiensk u-båt overgir seg. 5 000 Dr. rød — gravmonument over greske soldater fra el Alamein.

20/4: tuberkulosemerke, opplag 8 000 000, 50 Dr. på 50 L. merket fra 1939 med dronningene Olga og Sofie.

Fra 1. april gjelder greske merker på de dodekanesiske øyer, idet militærstyrets merker overstemplet MEF ble trukket tilbake den foregående dag. Det foreligger allerede flere overtrykkssmerker fra dette postområde.

Den i forrige nyhetsmelding omtalte spesielle serie for overtagelsen av øyene vil ikke bli satt i kurs før fredsavtalen med Italia er i orden.

ISLAND:

Kr. 2.— grå og kr. 5.— brun Karlsefni foreligger nå tagget $11\frac{1}{2} \times 12$ i stedet for 14.

Ny flypostserie: 15, 30, 75 aurar, 1, 2 og 3 kronur med bilde av henholdsvis: Tingvellir, Isafjördur, Akureyri, Seydisfjördur, Hvalfjördur og Reykjavik. Opplag for de 4 første verdier 500 000 av hvert, for de to siste 300 000 av hvert.

ITALIA:

25 og 50 L. luftpostmerker kommer nå i far-

gene mørkebrun og fiolett for å unngå forveksling med de ordinære merker.

6 L. fiolett, ny verdi av kurserende serie.

50 c., 2 og 4 L., nye verdier pakkepostmerker.

10, 25, 30 og 90 c., 1, 2, 5, 10 og 20 L. portomerker med nytt vannmerke.

JUGOSLAVIA:

Ny flypostserie: 0.50, 2 og 10 D. — Kalimegdanterrassen, Beograd. 1, 5 og 20 D. — Dubrovnik-bukten. Hvert frimerke foreligger både med landets navn i kyrillisk skrift øverst og latinsk nederst, og omvendt. Ny verdi 8 D. orange i partisanserien 1945.

1.50, 2.50 og 5 d. til 100 årsdagen for det montenegriske nasjonalepos «Gorski Vijenac» (Fjellkransen). Laveste og høyeste verdi viser boken hvor eposet er opptegnet og på 2.50 d. verdien ser vi dikteren Petar Petrovic Njegos. Opplag henholdsvis 268 000, 275 700 og 289 000.

1.50, 2.50 og 4 d. med sportsmotiver til de store festligheter for fysisk kultur i Beograd fra 15. juni i år.

KANADA:

For å feire 80 årsdagen for den kanadiske konstitusjon utkom den 1. juli et 4 c. merke i blått med tekst Citizen — Citoyen.

LIECHTENSTEIN:

Ny serie tjenestemerker — 5, 10, 20, 30 og 50 r., 1 og 1.50 Fr. overstemples «Dienstmarke» og krone og ble satt i kurs den 3. juli. Tjenestemerkenene av 1937/38 utgaven trekkes samtidig tilbake og settes ut av kurs den 31. desember.

MONACO:

Fyrst Louis II 25 års regjeringsjubileum feires med en utakket blokk 200 + 300 Frs. med bilde av regenten.

I anledning av New York utstillingen utkommer en serie på 6 verdier med motiver fra Monaco og New York. De 2 høyeste verdiene (10 Frs. kommer i 2 forskjellige utførelser) trykkes sammen i 3-strip.

NEDERLAND:

10 c. lilla — dronning Wilhelmina i venstreprofil.

For første gang siden 1941 utgir Nederland igjen en serie «sommermerker» med tillegg til inntekt for sosial og kulturell forsorg.

Serien er på 5 verdier:

2 c. + 2 c. rød — portrett av doktor Hendrik van Deventer (1651—1724). Ansees for å være en av grunnleggerne av den vitenskapelige fødselshjelp. Tegnet og gravert av H. Levigné.

4 c. + 2 c. grønn — portrett av Pieter Cornelisz. Hooft (1581—1647), dikter og historiker som har øvet stor innflytelse på den nederlandske litteratur. Tegnet og gravert av S. L. Hartz.

7½ c. + 2½ c. fiolett — portrett av Johan de Witt (1625—1672), kjent nederlandsk statsmann. Tegnet og gravert av professor Kuno Brinks.

10 c. + 5 c. brun — portrett av Jean Francois van Royen (1878—1942), generalsekretær for Nederlands Post-Telegraf og Telefon administrasjon. Amatør typograf og trykker av usedvanlig dyktighet. Organiserte og beskyttet nederlandske kunstnere under okkupasjonen og døde i tysk konsentrasjonsleir. Tegnet og gravert av fru E. Reitsma-Valenca.

20 c. + 5 c. blå — portrett av Hugo Grotius (1583—1645), rettslerd. Hans berømte verk «De jure belli et pacis, libri tres» ansees fremdeles som hjørnesteinen i internasjonal rett. Tegnet og gravert av H. Levigné.

NORFOLK:

Nytt frimerkeområde. Disse øyer som ligger 1600 km. fra Sydney har tidligere brukt australske frimerker, men fra 10. juni er de postalt uavhengig og utgir en serie på 12 verdier fra ½ d til 2/— i samme tegning — bukten ved Bull.

De nye frimerker faller sammen med feiringen av 91 årsdagen for «Bounty» folkenes overflytning fra den ugjestmilde øy Pitcairn til disse øyer.

POLEN:

I serien berømte polakker er kommet 4 nye verdier, både takket og utakket.

5 zl. svartgrønn — dramatikerne Boguslawski, Modrzejewsko og Jaracz.

6 zl. mørkegrønn — forfatterne Swietochowski og Zeromski.

15 zl. svart — forfatterne Wyspianski, Slowacki og Kasproicz.

20 zl. mørk blågrønn — forfatteren A. Mickiewicz.

5 + 5 zl. Røde Kors merke. Salget av dette merke var rasjonert således at hver kjøper bare fikk utlevert 2 merker over skranken.

ROMANIA:

På grunn av lei'ens stadig synkende verdi kommer nye merker med høyere beløp. 1 000, 21 000 og 36 000 L., kongen i høyreprofil, og 2 500 L. kongen i venstreprofil.

Til ære for foreningen for fremme av Sovjet-russiske—Romanske studier er utkommet en serie på 8 merker — alle i verdien 1500 + 1500 l. — som viser portretter av berømte

menn, samt 1 flypostmerke 15 000 + 15 000 l. 4 av disse flypostmerkene er igjen satt sammen i blokk med teksten «Cultura Technika Progres». Til feiringen av 1. mai utkom en serie på 5 merker med symbolske framstillinger av arbeidet og arbeiderne. Samlet pålydende 10 000 + 10 000 l. Dertil kommer 4 flypostmerker som viser fly, fallskjermhoppere og et monument reist til ære for flygere. 3 av merkene har verdien 3 000 l. og det fjerde 3 000 + 12 000 l.

5 merker + 1 blokk til den romanske håndverkskoles 50 års jubileum.

SAMBANDSTATENE:

Den 9. juli feires 100 årsdagen for det amerikanske medisinske selskap med et 3 c. merke. Merket reproducerer det kjente amerikanske maleri «Doktoren» av sir Samuel Luke Fildes.

Den 24. juli minnes 100 årsdagen for kolonisasjonen av Utah med et merke som viser de første kolonister som trenger inn i Salt Lake dalen. Som tekst på merket står «This is the place», og denne uttalelse er tillagt mormonernes store leder Brigham Young da han første gang så ut over Salt Lake dalen.

SAN MARINO:

Roosevelt minneserie: 1, 2, 5, 50 og 100 L. for ordinær post og 1, 2, 5, 20, 30, 50, 100 og 200 L. for flypost.

Her fortsetter utgivelsen av Rooseveltserien idet 6 av merkene har fått overtrykk med nye verdier. 4 l. oransje våpentype 1946 kommer nu med overtrykk henholdsvis 2 og 6 l.

5 og 10 l. ilpostmerker 1945/46 utgaven har begge fått overtrykk 15 l.

SOVJET-SAMVELDET:

16 verdier, alle 30 kop., med symbolske motiver fra industri og landbruk, fra de 16 rådsrepublikker.

1 R. lyseblå, rød og gull med jordkloden flankert av 8 røde flagg, i anledning av de alminnelige sovjet-valg.

30 kop. utakket til 30 årsdagen for åpningen av det sovjet-russiske parlament. Merket viser parlamentsbygningen i Moskva.

SPANIA:

35 c. lilla, 4 P. gråblå, flypostmerker type 1939, 10 P. fiolett, flypost type de la Cierva.

50 c. grønn — Benito Feijóo y Monténégro, benediktinermunk av god familie som levde fra 1676—1764. Han foretrakk klosterlivet framfor det glade liv ved det spanske hoff og regnes som en av de største spanske tenkere fra den tid.

SVEITS:

14/6 — Forbundsfestmerkene 1947. Da de sveitsiske jernbaner feirer sitt 100 års jubileum i år, er motivene hentet fra jernbanevirksomheten. 5 + 5 Rp. grønn — jernbanearbeidere. 10 + 10 Rp. brun — Rorschach-stasjonen. 20 + 10 rød — Lügen-Castiel-stasjonen. 30 + 10 Rp. blå — Flüelen-stasjonen. Merkene selges i tiden 14/6 til 31/8 og har frankaturkraft fra 14/6 til 30/11 1947.

Den 9. august feires de sveitsiske jernbaners 100 års jubileum med en minneserie på 4 verdier.

5 rp. — det første damplokomotiv «Limmat».

10 rp. — det nyeste sveitsiske damplokomotiv.

20 rp. — elektrisk hurtigtog.

30 rp. — elektriske tog krysser på en bru.

Alle verdier kommer i 3fargetrykk fra Courvoisier SA og har frankaturgyldighet fra 9/8 til 31/12 i år.

SVERIGE:

De svenske luftpostmerker som ble satt ut av kurs for en tid siden, har nå igjen frankaturkraft og kan brukes til allslags post.

TSJEKKOSLOVAKIA:

1.60, 2.40 og 5 Kcs. til minne om 950 års dagen for St. Adalberts død. St. A. som ble biskop i Prag, virket som misjonær i Ungarn, Østpreussen og Polen.

1.20, 1.60 og 2.40 Kcs. til minne om Lidice. De 2 første merker er holdt i svart og symboliserer sorgen, det siste merke symboliserer at erindringen om denne skjenselsdåd aldri skal dø.

60 og 80 h., 1, 1.20, 2.40, 4, 5 og 7.40 Kcs. tjenestemerker i noe endret tegning og med myntbetegnelsen Kcs. i stedet for K.

Kcs. 1.20 brunrød og Kcs. 4. — mørk blå i anledning av ungdommens verdensstevne i Praha den 20. juli.

TYSKLAND:

1 Mk. oliv, fredsdue, ny verdi av enhetsserien. Baden (franske sone): 12 pf. pike fra Konstantz, 24 pf. Rastatt-slottet. Rhinland-Pfalz (franske sone): 12 pf. — Porta Nigra (gammelt romersk byggverk), 15 pf. — Karl Marx, 24 pf. — katedralen i Mainz.

Enhetsserien er nå supplert med verdiene 2 og 3 Mk. i samme tegning som 1 Mk. merket.

24 pf. rødbrun, 75 pf. blå — til minne om 50 årsdagen for Heinrich Stephans død. Stephan var initiativtageren til dannelsen av Verdenspostforeningen som brakte ordnede forhold i postsamkvemmet verden over.

TYSKLAND, FRANSKE SONE:

Frankrike har oppdelt sin sone i forskjellige landsdeler, med en serie frimerker for hver landsdel. Av disse serier er hittil utkommet:

For *Rheinland-Pfalz*: 12 pf. grønn, Porta Nigra i Trier. 15 pf. fiolett, Karl Marx. 24 pf. rød, Katedralen i Speyer. 45 pf. lilla, Katedralen i Mainz. 75 pf. blå, Gutenberg.

For *Baden*: 12 pf. grønn, Hebel. 24 pf. rød, slott. 75 pf. blå, Grien.

For *Wurtemberg*: 12 pf. grønn, Schiller. 24 pf. rød, by i Wurtemberg. 45 pf. lilla, Hölderlin. 75 pf. blå, by i Wurtemberg.

UNGARN:

Velgjørhetsserie — «*SIESS! ADJ! SEGITS!*» (kom, gi, hjelp) — 8 + 50 f. — lege med injeksjonssprøyte. 12 + 50 f. — lege med røntgenbilde. 20 + 50 f. — nurse med barn. 60 + 50 f. — hjemvendende krigsfange.

De 3 laveste verdier trykkes i et opplag av 50 000 stk., høyeste verdi sendes ut i ubegrenset opplag.

Roosevelt minneserier — 4 verdier for ordinær post og 4 verdier flypost. Alle merker bærer på venstre side bilde av den avdøde president. På de ordinære merker symboliseres på høyre side tale- og religionsfriheten samt frihet for nød og frykt. På de 3 laveste verdiene av flypostserien minnes stedene Casablanca, Teheran og Jalta, hvor Roosevelt gjorde sin store innsats i kampen for menneskenes frihet. På høyeste verdi vises presidentens hjem Hyde Park med en enkel gravstøtte i forgrunnen, bare prydet med initialene F. D. R. — Verdiene er: 8 + 8, 12 + 12, 20 + 20 og 30 + 30 for ordinært postalt bruk, — 10 + 10, 20 + 20, 50 — 50 og 70 — 70 for fly-10 — 10, 20 — 20, 50 + 50 og 70 + 70 for flypost.

Som supplement til Rooseveltserien kommer nå 2 blokker i et opplag av 30 000. Flypostmerkene er satt sammen i en blokk med tekst «*Memorial Souvenir Sheet*» og de 4 andre merker i blokk med tekst «*Four Freedoms Souvenir Sheet*».

ØSTERRIKE:

Ny flypostserie — 3 S. purpurbrun, Schiederweiher-sjøen ved Hinterstoder, 4 S. grønn, Prägraten, Østtirol, og 5 S. blå, Torsøylen ved Bischofshofen. 18 gr. Grillparzer etter ny framstillingsprosess.

Til den første øster-

rikske kunstutstilling etter krigen er utgitt en spesialserie med tilleggsverdi på 10 merker. Merkenene vil bli omtalt særskilt.

Til forbundsklubbene og autoriserte handlere.

Oslo Politikammer, Kriminalavdelingen, meddeler:

Den 15. juni 1946 ble frimerkehandler John Schmitz, Bonn, funnet myrdet og røvet. Da han forsvant var han i besittelse av bl. annet en kolleksjon sjeldne frimerker nemlig:

1. Luxemburg nr. 1. 1852 utgave. 10 centimes, bilde av William III. vannmerke «W», stemplet, svart-grå variant, silketråd baksiden. Verdien anslåes til Rmk. 70 000.—. Ordinære merke nevnt Yvert & Tellier «Luxemburg No. 1».
2. 3 merker «Graff-Zeppelin», «Chicago-fahrt Weltausstellung» 1933. Serie 1, 2 og 4 mark.
Merkene er omgummiert. Segl på baksiden: «Schmitz and Co-Bonn», trykte store bokstaver, ca. 1 mm. høye.
3. 1 tsjekkosllovakisk frimerke, utgave 1938/39. 50 heller grønt, bilde av Skodaverkene Pilsen. Påtrykt «Slovenska Staat». Sjeldent merke utgitt kun et ark med 100 merker. Vedheftet utklipp fra tsjekkosllovakisk avis som bekrefter tilstedeværelsen av denne spesielle utgave. Samme merke uten påtrykket Yvert & Tellier 1942, no. 343.

Klubber og handlere anmodes om å være oppmerksom på disse merker og i tilfelle oppdagelse eller underretning, varsles Oslo Kriminalpoliti eller nærmeste politi-myndighet.

Bergen, d. 9. juli 1947.

Norsk Filatelistforbund.
F. Walter-Johannesen.

Ved forespørsler

til tidsskriftet m å svar-
porto vedlegges.

Den østerrikske kunstutstillings- serie.

Denne serie framtrer, som så mange av de østerrikske serier, som rene små kunstverk og fortjener en nærmere omtale.

Allerede i 1945 planla de postale myndigheter å utgi en frimerkeserie med tilleggsverdi til den første store østerrikske kunstutstilling i 1947. Tilleggsverdien skulle gå til hjelp for bildende østerrikske kunstnere. Der ble utskrevet en konkurranse med den bestemmelse at av seriens 10 verdier skulle 2 merker skildre henholdsvis arkitektur, plastikk, maleri, grafikk og anvendt kunst. Resultatet av konkurransen ble 53 utkast fra 49 kunstnere, og til slutt valgte prof. Ernst Schrom, maler og grafiker, som utførende kunstner. Hans utkast utmerket seg ikke bare ved den omhyggelige bearbeidelse av midtstykket, men hans ornamentale innramning av merkene stilte ham også i første rekke. Overførelsen til det rene stålstikk ble utført av de beste fagfolk, og den endelige serie hevder seg utmerket i en rekke av vakre østerrikske frimerkeserier.

På 3 gr. merket ser man de slanke former av en praktfull gotisk pokal mot en mørk bakgrunn. Pokalen som er laget av en Wiener gullsmed i forgylt sølv, ble skjenket til den ungarske konge Matthias Corvinus av keiser Friedrich III etter freden i Wiener Neustadt i 1462. Pokalen regnes som et av de edleste arbeider fra den østerrikske senmiddelalder gullsmedkunst.

8 gr. merket framstiller den kjente «Providentia» figur fra Donner-brønnen på Wiener Neumarkt. Denne vakre brønn ligger nå i ruiner etter siste krig, men blyavstøpningen er bevart i barokkmuseet på Belvedere. Brønnskulpturene er laget av den store barokk-billedhugger Georg Raphael Donner og ble innviet den 4. nov. 1739.

Barokk-arkitekturen er representert på 10 gr. merket som framstiller en del av Benediktinerklostret Melk. Mester for dette praktfulle byggverk var Jacob Prandtauer (1660—1726) som oppførte klostret for den kunstselskende abbed Bernhard Dietmayr. Merket gir et blikk av fasaden til den tilhørende kirke.

Med 12 gr. merket går vi over til grafikken og ser avbildet et verk av maleren og grafikeren Josef Kriehuber (1801—1876). Han har etterlatt seg en mengde arbeider som med største treffsikkerhet gjengir kjente ansikter fra tidens adel, militære og klerikale kretser, og vitenskapen, kunsten og det høyere borgerskap er også representert. Selve merket viser oss Wiener-legen, Gerhard Brants hustru, der hun sitter i en lenestol i sin rike drakt som representant for den velhavende Wienerinne.

Neste verdi, 18 gr., henter sitt motiv fra malerkunsten og gjengir Ferdinand Georg Waldmüllers vakre genrebilde «Barn i vinduet» fra 1840. 4 herlige barneansikter titter ut på verden gjennom vinduet i et bondehus.

20 gr. merket gir oss den anvendte kunst med en praktfull smijernsport fra Øvre Belvedere i Wien. Gjennom den åpne port ser vi inn på prins Eugens hageslott som ble bygd omkring 1720.

Så får vi igjen et brønnmotiv. 30 gr. merket fører oss til Schönbrunn slottspark og gjengir «keiserbrunnen» som den heter i folkemunne. Her sprudler den kilde som keiser Matthias etter sagnet oppdaget på en jakttur, og som seinere ga navnet til det keiserlige slott Schönbrunn. Som vokter av kilden ser vi nymfen Egeria i marmor, hogd av billedhuggeren Chr. Fr. Beyer på Maria Theresia-tiden.

Neste merke, 35 gr. er viet arkitekturen og gir oss et blikk av det østerrikske nasjonalbibliotek, tidligere hoffbiblioteket, reist av hoffarkitekten Joseph von Erlach (1693—1742). Det framspringende midtparti med det steile mansardtak rommer praktsalen med Daniel Grans herlige freskomalerier i taket.

Å tvinge et grafisk kunstverk inn i et frimerkes trange ramme er et vanskelig problem. Men på 48 gr. merket er dette lykkes fullt ut. Merket gjengir en farget radering av prof. Ferdinand Schmutzers (1870—1928) og viser et blikk inn i verkstedet til kobberstikkeren Ernst Röhm

som i mange år arbeidet i det østerrikske statstrykkeri. Vi ser kobbertrykkeren i arbeid i ferd med å smøre inn en nettopp radert kobberplate med trykkfarge. Rundt omkring ligger allslags verktøy og kolber med kjemikalier.

60 gr. merket avslutter serien med å vise oss et maleri «Pike med stråhatt» av den kjente østerrikske maler Friedrich Amerlings (1803—1887). Maleriet som er et herlig stemningsbilde, ble malt i 1835 og tilhører for lengst det østerrikske statsgalleri.

T. H.

Ing. Erik Cappelen Knudsen,

Borgestad, fyller 65 år den 7. august.

I meget tidlig alder begynte hr. ing. Erik Cappelen Knudsen å interessere seg for samling av frimerker. Til en begynnelse var det som generalsamler. Omkring 1921 gikk hr. Knudsen over til Britiske kolonier, hvorav han har en strålen-samling. Han var her en av de heldige, tør vi vel si, idet han som sønn av statsminister Gunnar Knudsen, som var leder av det store skipsrederi Borgestad, kunne få kapteinene på de forskjellige dampskip til å kjøpe frimerker fra de forskjellige kolonier der de anløp. Fra 1930 årene har hr. ing. Knudsen gått inn for Norge og har her en av de beste spesialsamlinger av Norge no. 1, en god samling av marginaler av hjørneblokker og en unik 6 blokk no. 5 ubrukt samt endel andre ubrukt no. 2, 4 og 5. Hr. ing. Erik Cappelen Knudsen er en interessert samler og en utmerket forteller, som de aftener han har hatt anledning til å møte i klubben, har tatt oss med på rundreise til fjerne land, og livfullt skildret oss de forskjellige oppdrag kapteinene på rederiets båter fikk når de skulle få fatt i frimerkene.

Vi sender hr. ing. Erik Cappelen Knudsen vår beste hilsen og gratulerer med 65 års dagen den 7. august.

Peder Jensen.

GODE SAMLINGER

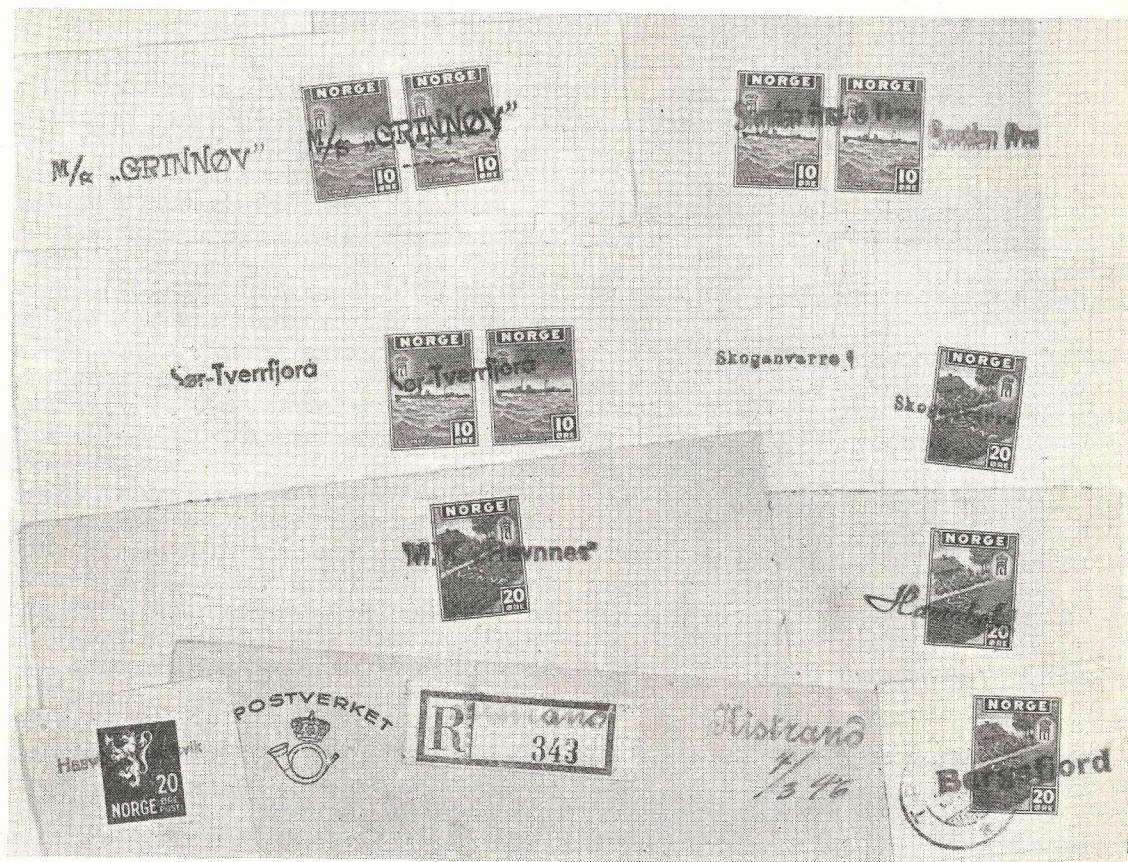
og enkeltmerker kjøpes. Kommisjoner mottas. Bra utv. i eldre merker.

FINN O. ARNESEN

Aut. frimerkehandler. Skippergt. 36, Oslo.

Midlertidig benyttede stempler i Finnmark etter frigjøringen

Av E. B. Eriksen.

Etter frigjøringen i 1945 hastet de evakuerte fra Finnmark tilbake igjen med skøyter, båter og andre transportmidler for snarest å begynne å lete i ruinene av sine tidligere hjem, om det var noen gjemte eiendeler å finne og for å bygge seg et midlertidig oppholdssted.

Etter hvert som stedene ble litt befolket ble det naturligvis behov for postforbindelse med det øvrige land — all telefon og telegraf var ødelagt — og på de fleste steder overtok så enten den tidligere poståpner, ekspeditør, handelsmann eller andre midlertidig arbeidet med posten som post-

formidler. Litt uregelmessig skøytefart kom også i gang og ble forbedret litt etter litt, med en hovedrute Tromsø—Finnmark og en del lokalskøyter. Postformidleren leverte posten til skøyteføreren, og denne igjen på et sentralt sted til skøyten i hovedruten, som igjen leverte posten til Tromsø postkontor, som postbehandlet den for videresending.

Det tok naturligvis en del tid før stedene kom i slik stand at Poststyret kunne opprette poståpnerier på nytt, likeså varte det en stund før alle poståpnerier fikk datostempel og full posttjeneste. I dette

postale interregnum hadde en del av postformidlerne anskaffet gummistempler med stedets navn, dette ble så benyttet til stempling av almindelige brev, og ved enkelte steder også rek. og til dels verdibrev. De fleste av postskøytene brukte også gummistempler med skøytens navn til brevstempling.

Det har vist seg vanskelig å finne full-

stendig rede på hvilke steder som har benyttet gummistempler i nevnte tidsrom, enkelte vites å være brukt helt til april 1946. Samlere som har konvolutter med slike stempler anmodes derfor om å sende oppgave over stedsnavn samt stempelfasjon og størrelse til tidsskriftets redaktør, så en derved muligens kunne få en fullstendig oppgave over alle.

Frimerker vi ikke fikk.

For noen måneder siden fikk jeg en oppringing fra frimerkehandler Finn O. Arnesen. Han meddelte meg at han i en samling som hadde tilhørt avdøde «minister» Gudbrand Lunde, og som han hadde kjøpt gjennom Skifteretten, hadde funnet et objekt som han mente ville interessere meg. Objektet viste seg å være det nedenfor illustrerte brev.

Ved en nærmere undersøkelse viste det seg at merkebildene var pålimt 10-øres Snorre merker, som igjen var påklebet konvolutten. Dette var jo meget interessant, idet det viste at det en gang under krigen måtte ha vært på tale å utgi en hel ny serie frimerker i «vikingestil» til avløsning av løveserien, et projekt som av

en eller annen grunn ikke kom til utførelse. Men det gjaldt å finne årsaken til det.

Noen tid seinere møtte jeg grosserer Knut Moestue på et møte i Oslo Filatelistklubb. Jeg spurte ham da om det var så at Frimerketrykkeriet under krigen hadde utført utkast til nye frimerker på ugummiert papir, og nevnte noen av motivene. Herr Moestue svarte at dette var helt ukjent for ham og at hans trykkeri ikke hadde hatt noe med saken å gjøre. Dette ble jo mere og mere interessant og jeg gjorde en henvendelse til daværende frimerkeforvalter, hovedbokholder J. Sundal, for å høre om han kunne gi meg noen opplysninger. Herr Sundal erindret å ha vært borte i saken, men henviste meg til byrå-

Herr Minister

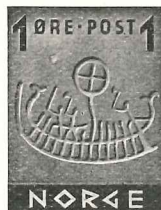
Dr. Gulbrand Lunde

Oslo.

sjef O. Riese, som den der eventuelt kunne løse mysteriet. Det viste seg også å være riktig. Byråsjef Riese fant elskverdig fram alle sakens dokumenter, og de viste seg i sannhet å være interessante.

I 1942 var en av postverkets funksjonærer under behandlingen av posten blitt oppmerksom på et brev med et frimerke han ikke tidligere hadde sett og om hvis utstedelse han ikke hadde fått noen offisiell meddelelse. Brevet var frankert med et 10-øres Snorre merke og dette ham ukjente merke. Brevet var avsendt fra Oslo, adressert til tegneren Harald Damsleth med ham selv som avsender. 10-øres Snorre merket var for såvidt nok og riktig porto, men det andre merke fikk likevel vedkommende funksjonær til å innsende brevet til Poststyret. Ved en henvendelse fra dette til tegneren Harald Damsleth — som vel måtte betegnes som Postverkets offisielle frimerketegner — ble det brakt på det rene at denne også hadde mottatt oppdrag fra «Kultur- og Propagandadepartementet» ved «minister» dr. Gudbrand Lunde, om å lage utkast til nye norske frimerker. Vel var Postverkets daværende «generaldirektør» Svensen nazist, men han var også av fag postmann, og han ville på ingen måte tillate at andre personer eller institusjoner tilrev seg myndighet eller rettighet som ifølge norsk lov henhørte til Postverket — således også eneretten til utstedelse av frimerker. Det beslaglagte brev foranlediget derfor en rekke meget skarpe henvendelser fra «Generaldirektoratet for Postverket» til «Kultur- og Propagandadepartementet» og endte med en anmeldelse til Statspolitiet, som deretter foretok ransaking i A.s. Herolden, hvor Harald Damsleth var adm. direktør. Ved ransakingen ble beslaglagt og overlevert til Poststyret 1 klisje samt diverse prøvetrykk i forskjellige farger. Klisjeen hadde 6 merker med hvert sitt motiv og ordnet i 3 rekker. Prøvetrykkene var utført på ugummiert papir. Fra flere av de beslaglagte miniatyrark var der klipt ett eller flere merker, hvilket skulle tyde på at der også finnes andre i omløp enn dem som fantes i Gudbrand Lundes samling og det som ble beslaglagt av Postverket. Det er sannsynlig at også andre høye personligheter enn Lunde ble betenkt med liknende konvolutter, men såvidt jeg vet er ennå ingen funnet. Derimot har jeg sett helark på private hender. Det er sann-

synlig at klisjeen ble utført i «NS Rikstrykkeri» (det beslaglagte «Arbeiderbladet») og at trykkingen også ble foretatt der. Dette trykkeri hadde jo også en gang tidligere forsøkt å lage «Legionsmerket».

Når vi unngikk å bli beriket med disse frimerker, tror jeg det i første rekke skyldes «generaldirektør» Svensens energiske inngripen, og dette får vel regnes ham til gode når også hans regning skal gjøres opp.

Jarle O. Stensdal.

Besøk

Postmuseet

Åpningstider:

Søndag kl. 12—15

Tirsdag » 10—15

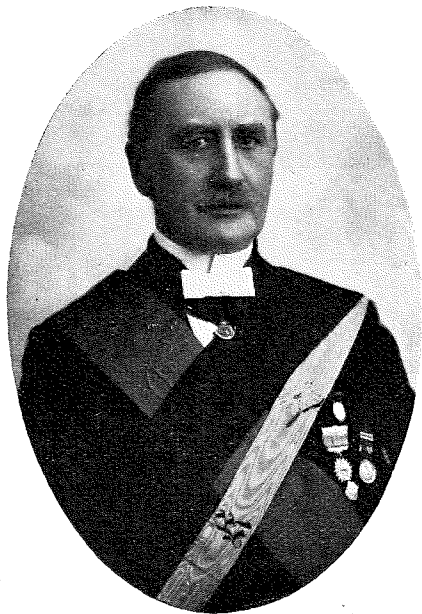
Torsdag » 16—20

Fredag » 10—15

Kristian Grimsgaard

85 år!

En festfilatelistisk veteran.

Det er rart å tenke på at Kristian Grimsgaard opplever sin 85de sommer i år, — nærmere bestemt feirer han den store dag den 15. juli. Når en ser ham i dag, kan en ikke tro det, — en gjetter heller 10—20 år lavere når en slår av en prat med denne «festfilatelist nr. 1», som fremdeles har sin sjarmerende vitalitet og sitt sprudlende humør i behold.

Og vi filatelister har meget å takke ham for fra forgangne år. Han ble opp tatt som medlem av Oslo Filatelistklubb den 4. februar 1889 — for mer enn 58 år siden, — og likesom han alltid har vært det, og fremdeles er et aktet og æret medlem der, så er han det også i en rekke andre både norske og skandinaviske klubber, — kanskje ikke så meget på grunn av en rent filatelistisk innsats, som grunnet sitt vinnende vesen, sin sjarmerende person, sin likeframme vennlighet, sitt humør og sin redelighet og rene linjer i alle spørsmål.

Kristian Grimsgaard er blitt symbolet på fest innen filatelien. Han har riktignok i sin tid også deltatt i rent administrativt arbeid, men allerede på O.F.K.s årsfest i desember 1890 ble klubbens orden «Det Gyldne Posthorn» innstiftet etter hans forslag. En filatelistisk orden som det fremdeles står ry av, hvor Grimsgaard selv forlengst er innehaver av «Storkors», og hvor han i årrekker har fungert som ordenens seremonimester. — Og av O.F.K.s festfilatelistiske publikasjon «Glade Minder» har han nærmest vært fast redaktør og dens drivende kraft i alle år, — en publikasjon som forteller nærsagt alt av interesse om klubbens liv, — og her får også Grimsgaard selv både ros og ris, sammen med «de andre store».

I august 1942 ble Grimsgaard enstemmig utnevnt til æresmedlem av Oslo Filatelistklubb, og mange trodde vel at en dermed ikke ville høre stort mere fra ham — det går jo dessverre ofte slik. — Men, nei takk, tvertimot: Et par år seinere gikk han til aksjon i klubben for å få gjenopplivet den festfilatelistiske orden «Den Glade Gauk», som han allerede for over 30 år siden hadde fått innstiftet. Og det lyktes ham i fullt monn, — glade gauker er det mange av i dag!

En kunne skrive mye pent om Grimsgaard, men ikke på langt nær så mye som en gjerne vil få uttrykt ved dette hans store jubileum. Han er en av de få filatelister som aldri får kritikk i noen retning, — det eneste måtte da være at en skulle si at han er forbasket sta! Når han vil noe, så gjør han det. Og jeg gad se det menneske som skulle få Kristian Grimsgaard til å gi opp sitt faste forsett om å delta i jubileumsfestlighetene i København i sommer! Nei, den mann er ikke født! Men det skulle jo også bare mangle at han ikke kom med, — han som til d. d. har vært med ved samtlige store nordiske filatelistmøter!

Og velkommen er han, — der som overalt ellers. Det forstår en best hvis en har sett ham svinge seg i Enkevalsen, eller hørt og sett hans festfilatelistiske innsats! — Vi gratulerer ham, vi hyller ham på hans store dag, og venters å se ham blant oss i årrekker framover, — med humøret, med sjarmen i behold!

Oslo, 1/7 1947.

Arnstein Berntsen.

Ing. J. Benn Johnsen

fyller 70 år den 13. august.

Hr. Johnsen er gammel frimerkesamler, idet han i slutten av 80-årene begynte å samle, og da hele verden, som er alminnelig for nybegynnere. Seinere ble det å spesialisere Norge — om mulig helt ut, samtidig som han også samler de skandinaviske land. Hr. Johnsens Norgesamling er det en fryd å se, og den har beredt medlemmene i Skiens Filatelistklub mangel på hyggelig aften når han har tatt med samlingen til gjennomsyn. Den inneholder da også mange gode ting, såsom 3 øren grovt. (51 .lv), 12 øres mattgrønn på helt brev osv. Ing. Johnsen er stifter av Skiens Filatelistklub, som i 1949 skal ha sitt 25 års jubileum; han har stått som aktivt medlem hele tiden, innehatt klubbens forskjellige tillitsverv, og står nå som klubbens formann. Foruten å være en ivrig samler som har filatelen som sin store hobby, er ing. Johnsen i besittelse av det lune, gode humør som alltid virker forfriskende på våre møteaftener.

Vi sender vår hjerteligste hilsen og gratulerer med 70 års dagen.

Peder Jensen.

BOKER og Tidsskrifter

Editors of philatelic works are requested to kindly send review copies to the following address:

Livres pour compte rendu, journaux etc. doivent être adressés à:

Die Herren Verleger von philatelistischen Arbeiten werden ersucht, Rezensionsexemplare davon an die untenstehende Adresse gef. zu senden:

NORSK FILATELISTISK TIDSSKRIFT
Postboks 46, Høvik

Svenska Poststämplarn från Tiden före Frimärkenas Indförande (Prefilatelistiska Brev). Försök til vägledning och värdering av Filip Tillman. Särtryck ur «Svensk Filatelistisk Tidsskrift», Stockholm, mars 1947. 34 sider. Pris kr. 2.50.

Den kendte Filatelist Hrr. Filip Tillman, har ved Studier i Sveriges Prefilateli erhvervet sig en enestaaende Kendskab til denne interessante Del af vort Hobby, hans mange Artikler i «Svensk Filatelistisk Tidsskrift» er nu udsendt i Særtrykk, som Forfatteren selv beskedent kalder «Försök till vägledning och värdering», han appellerer ogsaa til sine Læsere om at meddele nye Fund, saa Omraadet kan blive fuldstændigt beskrevet. Men jeg vil anbefale alle Samlere at erhverve sig Særtrykket «Försöket» som Forfatteren kalder det, saa tilgiver Samlerne eventuelle Forbigaaelser, i Modsætning til bombastisk udsendt Haandbog med Fejl af elementær Art, den lægger Samlerne bort som forældet, «Försöket» hjælper Samleren videre.

Martin Jørgensen.

Catalogue Général des Timbres Sportifs.
Forlag: Guy Depolier, 22, rue Preschez,
Saint-Cloud (S—&—O) Frankrike.

Den såkalte «motivsamling» av frimerker har ført med seg et krav på kataloger hvor skapene er inndelt i grupper etter motivene; skip, fly, dyr, blomster, bygninger etc. etc. Der er tidligere utkommet en katalog for gruppen: religiøse motiver og der foreligger nå på fransk en katalog over gruppen: sport. Katalogen omfatter i alt 1 096 merker, men en kan ikke annet enn forundre seg over enkelte serier som er kommet med, f. eks. for Norges vedkommende Polserien og minnemerket for Nordsjøflygingen. Under Italia finner en de merker som ble utgitt i anledning av Balbos Atlanterhavsflyging, en bedrift som vel neppe kan henregnes blott til sport. Blant de oppførte land leder Sovjet-Russland med 70 merker, deretter kommer Tyskland med 55, Hellas 52. Romania har 59 og Finland har 9, det sier jo også litt.

For alle som samler «sportsmotiver» er imidlertid katalogen en god håndbok. Det er her samlet en mengde opplysninger som en ellers må søke gjennom de store kataloger for å finne.

Catalogue Philamat 1947. Forlag: Roland Lefèvre, 72, rue de Buzenval, Saint-Cloud (S—&—O) Frankrike. Pris fr. 100.

Denne katalog er sannsynligvis utgitt i anledning av Postkongressen i Paris, idet den omfatter frimerker som er utgitt til minne om de tidligere postkongresser, postjubileer, frimerkeutstillinger etc. Selv et så begrenset område som dette omfatter 973 merker, hvorav Spania alene er god for 76. Til denne spesialitet får en vel også regne våre nye postjubileumsmerker, samt de nye franske, og det varer vel derfor ikke lenge før 1 000-tallet rundes også for dette «område».

Speciale Catalogus van de postzegels van Nederland en de overzeesche gebiedsdelen. 8de utgave 1947. Forlag: Nederlandsche Vereeniging van Postzegelhandelaars, Posthus 111, 's-Gravenhage. Nederland. Pris Fl. 1,25.

Den nederlandske frimerkehandlerforenings spesialkatalog over Nederlands og dets koloniers merker foreligger nå i sin 8de utgave. Den forrige var fra april 1943. Den nye utgave har øket sitt sidetall ganske betraktelig, og dette

skyldes vesentlig den produktivitet som både de japanske besettselsetropper og den frie nederlandske regjering viste. Der er foretatt en gjennomgripende prisforandring, og prisene er for- søkt brakt i overensstemmelse med det nåvæ- rende prisnivå. Under Nederland er det ganske interessant å legge merke til at tilleggsværdiene til Konijnenburgmerkene som kom ut i 1946: 17½, 50 og 60 cent samt 1, 2½, 5 og 10 Fl. ikke er oppført som en egen serie i en kronologisk rekkefølge, men er oppført under den opprinne- lige utgave fra 1940. Det er stikk motsatt av hva vi selv har gjort i vår Norgeskatalog med de nye verdier og fargeforandringer i Løveserien.

For alle samlere av frimerkene fra Nederland med kolonier er denne katalog en uunnværlig håndbok.

Catalogo Galvez de sellos de Espana 1850—1947. Pris 5 Pesetas. Catalogo Nor- mal Galvez de Colonias y Ex-Colonias Espanolas. Pris 3 P. Forlag M. Galvez, Principe 1, Madrid, Spania.

Spania er dessverre ikke noe populært samler- gebet hos oss. Dette skyldes vel for en vesentlig del den overdrevne utgivelse av frimerker over en lang årrekke, noe som fikk samlerne til å gå trett. De mange og uoversiktlige utgaver som kom under borgerkrigen gjorde ikke forholdet bedre.

Gvennevnte kataloger som omfatter Spania med nåværende og forhenværende kolonier er ut- gitt av en av Spanias største handlere, M. Galvez, som også er utgiver av det kjente spanske tids- skrift «Madrid Filatelico».

Katalogene bringer bl. a. en oversikt over alle merker utgitt under borgerkrigen, også de mange lokale utgaver, som det i sin tid var vanskelig å ta noe standpunkt til.

Illustriertes Briefmarken-Handbuch Vier Zonen Deutschland 1945/47. Utgiver: HB- Verlag für philatelistische Fachliteratur, Dinghoferstrasse 4, Linz a. d. Donau, Øster- rike. 24 sider 23 × 15½ cm. Pris: ikke angitt.

Denne lille håndbok omfatter samtlige offisi- elle utgaver i de amerikanske, engelske, franske og russiske soner, med oppgave over avarter, platefeil o. s. v. samt de offisielle opplagstall. Der er likeledes en fortegnelse over de lokale ut- gaver, omfattende ikke mindre enn 70 byer og ca. 1 000 merker. De fleste samlere av Tysklands merker har vært i villrede om hvorledes de skulle stille seg til den flom av merker som kom etter sammenbruddet. Noen stilte seg avventende, an- dre kjøpte alt de kom over. Det er ennå ikke godt å si hvem som valgte det rette. Det kan imidlertid allerede nå fastslås at der forekom- mer en stor sjeldenhet, nemlig det 12 pf. merke som ble utgitt av russerne den 23. juni 1945. Merket ble trukket tilbake samme dag det kom ut og det ble bare solgt 14 500 stk.

Ved hjelp av denne katalog kan nå alle gi seg i kast med å komplettere Tysklandssamlingen, det er bare å føye til en bagatell av 209 aner- kjente hovednummer. Ved siden av katalogens nummer anføres også katalognummeret i den nye Michelkatalog 1947.

Finland Stamp Catalogue. Utgiver: J. R. Parmi, Boks 167, Helsingfors. 55 sider 17½ × 12½ cm. Pris Fmk. 65.—.

Dette er en forkortet utgave på engelsk av den store finske spesialkatalog med priser anført i finske mark. Det sies imidlertid i forordet at det ikke er en katalog for kjøp og salg, men at prisene gjengir de nåværende finske markeds- priser.

Det er et utmerket tiltak av de finske samlere å utgi denne katalog på engelsk og den vil ganske sikkert bidra sitt til å øke interessen for Finn- lands merker i alle engelsktalende land.

Die Flugpostmarken des Zweiten Welt- krieges. Europa-Übersee. Av Karl Wasser. Utgiver: Verlag der Briefmarkenzeitschrift «Der Sammler», Postfach 2, Baden bei Wien, Østerrike. 51 sider 20½ × 14½ cm. Pris: 5 Schilling.

En fortegnelse over de flypostmerker som ut- kom i tiden 1939—1946. Det spørs om noen sam- ler flypostmerker over et slikt begrenset tids- rom. Katalogen er uten illustrasjoner og er der- for av en noe problematisk verdi. Forleggeren tilføyer at katalogen tilsendes mot innsendelse av 8 internasjonale svarbevis, d. v. s. kr. 3.20. Det er den ikke verd.

Catalogue of Imperial Japanese Over- prints and Issues in Occupied British Ter- ritories. Forfatter og utgiver: Capt. W. H. Adgey-Edgar, Eastwater House, Bramley, Surrey, England. Pris 10/6. 124 sider 18 × 12 cm.

Kan en katalog være spennende? Denne er det i et hvert fall. Mellom dens permer finner en en god del av historien om krigen i Englands Stillehavsbesittelser: Malaya, Burma, Borneo, Sarawak, Brunei, Hong Kong, Singapore, Labuan og Andamanøyene samt Siam. Den er et filate- listisk amatørarbeid av første klasse, og forfat- teren sier i forordet at den fra først av var tenkt å skulle være en vegleder bare for ham selv.

Katalogen har selvfølgelig størst verdi for sam- lerne av det britiske imperium, men den er in- teressant lesning for alle frimerkesamlere. Den er nemlig ikke bare en oppramsing av de for- skjellige serier, men gir en rekke beskrivelser og de historiske data for hver utgave. Katalogen er rikt illustrert, og dette i forbindelse med det forholdsvis ringe antall som er interessert i en slik spesialkatalog, har gjort at prisen er blitt ganske høy: 10/6. Men den er også verd utlegget.

France Specialized. A listing of the Stamps of France, with Varieties and Can- cellations and the prices at which they can be obtained from The Nassau Stamp Co., 68 Nassau Street, New York 7, N. Y. Pris \$ 3.—. 23 × 15 cm. 145 sider. Inn- bundet i spiralbind.

Denne amerikanske handlerkatalog over Frank- rikes frimerker er en av de vakreste jeg har sett. Men det er ikke bare utstyr, også innholdet er OK. Foruten en fortegnelse over alle merker som henhører til Frankrikes europeiske territo- rium, er der også fortegnelser over nr. i Paris'

stempler opp til 1876, jernbanepoststemplene, Used Abroad, Armestemplene og ballongposten fra Paris' beleiring i 1870—71. Katalogens pris — \$ 3.— er høy, men er vel overensstemmende med det amerikanske prisnivå.

Katalog Ceskoslovenských Znamek 1947.
Utgiver: Jan Lehovec, Václavské nám. 35,
Praha II, Tsjekoslovakia. Pris Kc. 18.—.
96 sider 16½ × 12.

En utmerket, oversiktlig og godt illustrert handlerkatalog over Tsjekoslovakias frimerker. Både for denne og etterfølgende katalogs vedkommende kan en bare beklage at der ikke er en ordliste fra tsjekkisk til et av verdensspråkene. Dette er så mere følbart nå da Eksteins katalog er borte, og der neppe i oversiktlig tid blir utgitt noen tsjekkisk spesialkatalog på tysk.

Sberatelsky Katalog Ceskoslovenských Znamek av E. Hirsch og J. Mrnak. Utgiver: Fr. Borovy, Narodní Tr. 9, Praha I, Tsjekoslovakia. Pris: Kc. 15.—. 103 sider 17 × 11½ cm.

Dette er vel for tiden den mest uttømmende katalog for spesialsamlere av de tsjekkiske merker. Den inneholder lister over de forskjellige tagginger i Hradchinutgaven, tabeller over lindeblad vannmerkene, de forskjellige utgaver med talonger, alle merkers utgivelsesdag, og opplagstallet for alle merker der dette er offisielt oppgitt.

Catalogue Illustré «PRINET» Belgique, 20de utgave. Catalogue Illustré «PRINET» Allemagne, 4de utgave. Utgiver: Van Bierbeek, 6, rue du Midi, Bruxelles. Pris belg. frc. 20.— pr. stk. 17½ × 13½ cm., Belgia 76 sider, Tyskland 56 sider.

«Prinet»-katalogene (en sammensetning av Prix Nets — nettopriser) utgis av en sammenlutning av belgiske handlere. Prisene er de hvortil merkene kan kjøpes hos vedkommende handlere. Nummereringen refererer seg til Yvert-katalogen, og med sitt hendige format er de lette å ta med, hvis en vil unngå å dra på en større katalog. Prinetskatalogene er trykt på kunsttrykkpapi og er utmerket illustrert.

Catalogue «Prix-Guide» pour la Belgique, le Congo Belge et le Ruanda-Urundi. Utgiver: Les Editions Prix Guide, 71, Avenue de Stalingrad, Bruxelles, Belgia. Pris: belg. frc. 20.—. 17½ × 13½ cm., 83 sider.

Katalog over Belgias, Belgisk Congo og Ruanda Urunditerritoriet. Utgiverne sier i forordet at de vil tjene filatelien og dens tilhengere og for-

“MERKUR-KURIER”

Internasjonalt Tidsskrift for Filateli

◆ Det eneste østerrikske filatelistiske tidsskrift på tre språk (tysk, engelsk, fransk) i vakert utstyr.

◆ Er uunværlig for Deres orientering om filatelien i Østerrike. Nøyaktig og rikt illustrert nyhetstjeneste.

◆ Annonseblad som gir resultater. Lav annonsetariff: 1/1 side (170 × 240 mm) kr. 100.—, ¼ side kr. 15.—. Månedlig opplag: 20 000.

Et årsabonnement koster kr. 5.—. Prøvenummer mot 2 intern. svarkuponger med filatelistisk frankering direkte fra forlaget:

«Merkur-Kurier», Innsbruck 1 (Østerrike), Postfach 250.

svare deres interesser. De vil krig mot parasittene, private personer og organisasjoner som lager «privatutgaver» og hvis eneste mål er å lage en god forretning. Det er litt vanskelig å forstå hva forleggerne mener med dette, for katalogen har en avdeling for «Timbres-Souvenir»: Orvalserien av 1929 med monogram L, dronning Elisabeth-merkene fra 1942 med hennes monogram etc. etc., nettopp den slags belgiske utskielser som skulle bekjempes.

Katalog Znamok Jugoslavija 1918—1947.
Utgiver: Hugo Kolar, Tajovskeho 40, Bratislava 9, Tsjekoslovakia. Pris: Kc. 10.—.
23 × 15 cm., 24 sider.

Filatelien i Tsjekoslovakia må være ganske livskraftig. Den slutning må man i et hvert fall trekke når en ser den stadig stigende rekke av kataloger som utkommer der, ikke bare over de tsjekkiske merker, men også over nabolandenes. På ovennevnte forlag er tidligere utkommet kataloger over Østerrikes, Bosnias, Ungarns, Slovakias og Serbias merker. Som nr. 8 i rekken følger nå Jugoslavia. Katalogen er en handlerkatalog og inneholder bare hovednummer med ganske få varianter. Det er interessant å legge merke til den voldsomme prisstigning for ubrukte jugoslaviske merker fra før 1935. Katalogen oppfører også de merker som ble utgitt av den jugoslaviske regjering i London under krigen.

St.

Frimerker

kjøper De nå som før billigst fra

Holms Frimerkehandel

Å l e s u n d

Vårt store lager av gode merker står til Deres rådighet. Forlang våre utvalg og De vil bli overrasket over de gode merker til ukjente lave priser.

Bytteannonser

Fra tid til annen har tidsskriftet mottatt meddelelser fra lesere som i henhold til annonser i bladet har sendt brev og frimerker — men aldri fått noe svar. Det er ikke til å unngå at der i en hobby som teller så mange tilhengere som vår, også finnes en god del svarte får, og tidsskriftet har ikke anledning til å innhente opplysninger om alle som sender inn 5 kroner for en annonse. Det kan derfor heller ikke overta noe ansvar for slike bedragerier.

Tidsskriftet anbefaler imidlertid at en aldri sender frimerker i første brev, men at en i dette ber om en del opplysninger, om vedkommende er medlem av en klubb o. l. Det er også villig til å virke som en slags clearingsentral, slik at begge parter sender sine brev til tidsskriftet, som utveksler dem.

Samler-annonser.

Leverer nyheter fra Bulgaria, pakker etc.
Athanas Iv. Kostov, frimerker en gros, P.O.B. 695. rue Dobri-Voinikov 9, Sofia, Bulgaria.

U.S.A. katalog, 2. opplag, heftet kr. 2.75. Do. kartong kr. 3.50. Standard 47, heftet kr. 3.50. Rylund 47, heftet kr. 2.00. U.S.A. begynner album, ca. 400 illustrasjoner, kartong kr. 3.75. Porto ekstra. Innbetaling til Norsk Filatelistisk Tidsskrift, Kringsjåvegen 8, Jar.

Stella Filatelist Forlag A.s., Frederiksborggade 34, København K.

Jeg søker forbindelse med filatelister som har interesse av å motta alle nyutkomne merker i Østerrike på brev, pent avstemplet. På grunn av den dårlige ernæringssituasjon ber jeg om å få motverdien i matvarer som er tillatt utført fra Norge, og først på det tidspunkt når De har mottatt merkene.

Dr. Felix Hirsch von Stronstorff, Bahnhofstrasse 8, Linz a/d Donau, Ober Österreich.

Østerriker søker bytte av frimerker på brev (rek. pr. flypost). For vakkert avstemplet brev sender jeg et tilsvarende. Seinere også bytte av nyheter. Korresponderer på Deres språk.

Kjøpmann Josef Wiche, Gogolgasse 14, Wien 13, Østerrike.

Frimärksbyte ønskas med norsk filatelist i äldre och bättre frimärken.

Gunnar Wendell, Lyckans väg 22, Kristianstad, Sverige.

Önskas köpa. Norge 4 skill 1863 stämplade praktexemplar. Även par, strips, plåtfel, retuscher, helbrev samt bättre stämplar på dette märke.

Gunnar Benson, Varberg, Sverige.

Franker filatelistisk !

VÅRE ALBUM ER BILLIGERE

Prisen er nå:

Frimerkealbum kr. 8.15,
Helsakalbum » 9.80.

Trykt på prima kartong.

LØSE BLAD alltid på lager.

Fås hos frimerkehandlerne eller direkte fra

AAS & HOFFMANN

Oscars gt. 1 C — Telefon 46 79 77 — Oslo.

– det førende skandinaviske Katalog –

AFA FRIMÆRKEKATALOG

1948 Udgave. Pris Kr. 5.00 + Porto.

Frimærkeavisen

POPULÆR FILATELI

18 Numre aarligt med Tillæg og Prisrettelser til
AFA Kataloget foruden meget andet Stof. Abonne-
ment kan tegnes ved Postvæsenet.

Stedet for Køb og Salg af Frimærker

AARHUS FRIMÆRKEHANDEL

Bruunsgade 33, Aarhus.

Vi leverer Frimærker efter de i AFA noterede Priser.
Til fremskredne Samlere sendes gerne Udvalg efter
Mancoliste. Ubrugte, kurserende norske Frimærker
modtages som Betaling.

Postverkets Frimerkesalg til Samlere

O s l o

Liste over ubrukte norske frimerker
sendes på anmodning